Nedēlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
eina kas Petnyczia Chicago, Ill.
Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
Užmari $3.00
„Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Užsiraszant „Lietuvą" reikia drauge prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
„LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 1 | CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 2 Sausio (January) 1903 m. | Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Politikieriai Suvienytose Valstijose bandē pasinaudoti [illegible] aplinkybių ant sumažinimo Europos įtekmēs Amerikoj ir [illegible] to tikējosi už savo įnagį paimti prezidentą Rooseveltą. Tas vienog politikieriams nepasisekē. Mat turinczios nēsutikimus už pinigus su Venezuele Europos viszpatystēs sutiko savo pretenzijas atiduoti ant iszriszimo santaikos sudui ir prie to iszreiszkē geismą, kad prezidentas Roosevelt pats butų santaikos sudžia, kadangi tąsyk Amerikos randas butų turējęs pasirupinti, kad Venezuelē iszpildytų Roosevelto nusprendimą, tai noroms nenoroms, Suvienytos Valstijos butų turējusios stoti priesz Venezuelę drauge su Vokietija, Anglija, Italija. Jeigu gi prezidentas, ant pasigerinimo politikieriams, butų iszdavęs nusprendimą ant nenaudos Europos viespatyscziu, pajieszkancziu pinigų nuo Venezuelēs, tai tąsyk jo nusprendimo juk galējo nepriimti Europos viespatystēs; ant privertimo jų pasiduoti nusprendimui ne tik prezidentas, bet ir Suvienytos Vieszpatystēs neturi pakaktinai pajiegų; jų reiktų daug daugiau negu priesz nuvargusią, silpną Iszpaniją. Jeigu isz tyszio pasitrauktų Anglija, bijodama užpuolimo Suvienytų Valstijų ant rubežiuojanczios Kanados, tai susijungusių Italijos ir Vokietijos jau Suvienytos Valstijos pasiekti negali, kadangi jų laivynē kur kas silpnesnē negu susijungusių terp savęs Vokietijos ir Italijos. Todēl, apsvarstęs viską gerai, su ministerių pritarimu, prezidentas Roosevelt praneszē stojancziems priesz Venezuelę Europos vieszpatystēms, jog neranda atsakanczių priimti ant savęs pareigas santaikos sudžios, kadangi ant iszriszimo terptautiszkų nesutikimų yra nuolatinis terptautiszkas santaikos sudas Haagoj. Tuom paczių siundantiems ir erzinantiems Amerikos laikraszcziams likosi atimta viena medega siundymui ir erzinimui Europos tautų bent sziuom kartu. Ar vienog ateitēj neužgims didesni nesutikimai terp Suvienytų Valstijų ir užsimanusių smaugti Venezuelę Europos tautų — visgi nežinia, kadangi nežinia ką darys Europos tautos, jeigu Venezuelē nenorēs iszpildyti, arba jeigu negalēs iszpildyti nusprendimo Haagos santaikos sudo. Nežinia dar ar Europos vieszpatystēs priims rodą prezidento Roosevelto ir atiduos nesutikimus ant iszriszimo tam sudui. Kaip dabar rodosi, terp susijungusių Europos vieszpatyscziu ir Venezuelēs gali užgimti tikra karē. Jeigu ji sykį užgims, tąsyk ir santaikos sudas neturēs ką veikti, nesutikimus iszrisz ginklai ir kareiviai. Ką darys, užgimus karei, Suvienytos Valstijos, katroj pusēj jos stos, sziądien nežinia. Gal but, kad piktumai teip toli nenužengs, kad paszaliniai turētų kisztiesi į tarpą Europos ir Venezuelēs.

Amerikos randas padarē sutartį su Kuba prekystos reikaluose. Kubos reprezentantų butas priēmē jau padarytą sutarimą, bet Suvienytose Valstijose dar jis neužtvirtintas tautos reprezentantų ir nežinia, ar jie rando sutarimus užtvirtįs. Kol jis tautos reprezentantų neužvirtintas, tol neturi nē jokios vertēs. Dabar jau visoki fabrikantai, iszdirbanti Suvienytose Valstijose tavorus, nuo kokių, pagal padarytą sutarimą, numažinti likosi muitai siunczient nuo Kubos į Suvienytas Valstijas, kaip antai: cigarų iszdirbējai ir cukraus fabrikantai siunczia į kongresą ir senatą protestus priesz rengiamą numažinimą muitų nuo cigarų ir nuo cukraus. Protestai tie gali padaryti, kad kongresas arba senatas neužtvirtįs sutarimo ir pats sutarimas butų tąsyk be vertēs. Konstitucijonaliszkuose krasztuose randai negali nieko padaryti, negali jie savo norų pervaryti be pritarimo tautos reprezentantų.

Ant Filipinų salų pasikēlēlių atsiranda vis daugiau. Pereitą sanvaitę smarkus susirēmimai amerikoniszkų konstabelių su pasikēlēliais buvo net paczios Manilēs aplinkinēse, taigi netoli miesto, kur sutrauktos didžiausios amerikonų kariszkos pajiegos. Mieste Manilej vēl vienas amerikoniszkas oficieras pateko po sudu už bereikalingą kankinimą ir užmuszinējimą filipinieczių. Kadangi jį sudys jo draugai, ant Filipinų tarnaujanti amerikoniszki oficierai, isz kurių ne vienas gal turi ant sanžinēs panaszius darbus, tai žinoma, nusidējusio oficiero nebaus pagal jo kaltę, jeigu ir nubaus, tai bausmē bus labai lengva.

Terp filipinieczių katalikų apsireiszkē noras paliuosuoti bažnyczią nuo svetimų ponų. Czia veda agitaciją ant sutvērimo neprigulmingos nuo svetimų ponų filipiniszkos tautiszkos bažnyczios. Popiežius ir vietiniai vyskupai iszkeikē agitatorius, tuom vienog ne tik jų nenugązdino, bet prieszingai, jie agitaciją pradējo vesti dar smarkiau ir drąsiau negų priesz iszkeikimą.

Azija.

Chiniszkas randas ramina svetimtauczius, gyvenanczius viduriuose provincijos Petcheli, kuriuos apēmē baimē, kad nepradētų vēl skersti pasikēlę czia bokserai, kurių vadovas ginkluoja ir renka savo szalininkus. Chiniszkas randas sako, jog bokserų vadovas renka sau prilankius žmones vien ant atsigynimo priesz rando kariumenę, jeigu tojē norētų jį suimti, kadangi jam, kaipo iszvytam ant visados isz tikrųjų Chinų, nevalia czia sugrįžti. Gal isztikro bokserų vadovas dabar už svarbiausią mierį turi apginti vien savo ypatą, bet be abejonēs jis isz iszvijimo vietos, kur jo nieks nepersekiojo, su kitokiais mieriais sugrįžo. Be abejonēs jo mieriai yra: sukelti gyventojus priesz prilankų svetimtaucziams randą. Kada gi tas pasiseks, kreips savo piktumą ir priesz svetimtauczius ir krikszczionis, kurių jis nekenczia ir tą savo neužkantą parodē gana aiszkiai laike pirmutinio bokserų pasikēlimo.

Maskolija ir pažadējimais isztraukti savo kareivius isz Mandžurijos ir gązdinimais Chinų rando, stengiasi iszderēti vis daugiau ir daugiau sau tiesų tame kraszte. Reikalauja tiesos laikyti savo pacztą; dabar vēl pareikalavo koncesijų ant isznaudojimo kastynių ir naujos koncesijos ant geležinkelio. Jau beveik pabaigē dirbdinti geležinkelį per Mongoliją į Mandžurijos miestą Mugden. Darbus gana ilgai slēpē nuo kitų vieszpatysczių ir kada geležinkelis likosi beveik pabaigtas, tik tąsyk apie tai pagarsino visiems. Tas aiszkiai rodo, kad Maskolija ne tik isz Mandžurijos nepasitrauks, bet ji stengiasi apvaldyti ir kitas Chinų valdybas. Isztikro nieks nebando Maskolijos godumą kokiu nors budu atvirai stabdyti.

Dabar maskoliai vēl iszsiuntē ant Afganistano rubežiaus daugiau kareivių, neva ant laikymo tvarkos ant rubežiaus, jeigu Afganistane užgimtų maisztai. Traukia kareivius ant to kraszto rubežiaus tik isz kitos pusēs ir Anglija, nežinodama, ką rengia Maskolija. Klausymas tik, ar garsus Kitchener iszdrys atvirai Maskolijos mierius stabdyti. Per karę, jeigu ji pasibaigtų nelaimingai, Anglija daugiau gali nužudyti Azijoj negu pelnyti, jeigu sumusztų maskolius, bet kad tą galētų padaryti, pats anglijonai, rodosi, nenori tikēti, kadangi Anglijos randas Azijoj priesz maskolius vien nusilenkimais stengiasi ant tulo laiko ramumą pelnyti. Nusilenkus vienog viename maskoliai stato tuojaus kitą reikalavimą ir teip be galo; turi todēl ateiti laikas, kad Anglija negalēs nesilenkti. Tąsyk turēs užgimti karē už valdymą Azijoj terp Maskolijos ir Anglijos. Argi vienog Maskolija, jeigu ir galētą apvaldyti visą Aziją, per tai butų galingesnē negu dabar? Žinoma, kad ne, kadangi didesnę dalį kariszkų pajiegų reiktų apversti ant dabojimo naujai apvaldytų krasztų; per tai jos įtekmē Europoj sumažētų.

Afrika.

Garsus Anglijos kolionijų ministeris Chamberlain jau atkako į pietinę Afriką ir czia laikē kalbą, kurioje žadējo nebutą laimę burams vietoj nužudytos laisvēs; liepē anglijonams godoti burus, kaipo narsius buvusius Anglijos prieszus, o dabar atsiradusius po Anglijos valdžia. Kažin tik, ar burams pakanka tos laimēs, kokią Anglija jiems duoda vietoj nužudytos laisvēs? Savo kalboj bent sziuom kartu Chamberlain neužsigynē, kad Anglija užpuolē ant burų su mieriu juos pavergti, jau nesistengia visam svietui burus perstatyti kaipo užpuolikus. Dabar, mat, kada karē pasibaigē, nēra reikalo toliau veidmainiauti, galima jau prisipažinti, kad Anglija karę parengē tyczia, užpuolē ant burų gerai žinodama, kad už burus nieks neužtars. O lengva buvo Maskolijai sumažinti Anglijos godumą, bet ji to nepadarē. Su laiku gal užtai Maskolijai atseis rinkti vaisius savo egotizmo, kaip dabar ji renka vaisius padējimo vokiecziams sumuszti prancuzus karēje 1871 m. Jeigu Maskolija nebutų sulaikiusi Austrijos nuo užpuolimo ant Prusų, karē ta be abejonēs butų visai kitaip pasibaigusi. Prusai vienog, įgavę didesnę galybę per pergalējimą Prancuzijos, sziausziasi dabar priesz Maskoliją, kuri Prusus turi už tikrai vertus minējimo savo prieszus. Suvienytos gi Valstijos yra tikroms padētojoms Anglijos jos karēje su burais, kadangi be arklių, kurių gabenimo nestabdē Suvienytos Valstijos, Anglija nebutų galējusi vesti karę su burais.

Londono laikraszcziai pranesza, jog garsus Anglijos prieszas rytinēj Afrikoj, Pasiutęs Mulla, pasimirē priesz kalēdas.

Morokko vieszpatystēj pasikēlēliai ima virszų ant to kraszto valdono. Iszsiųsta priesz pasikēlēlius sultano kariumenē, isz viso 10000 kareivių, likosi su visu pasikēlēlių sumuszta, ant muszio lauko paliko visas kanuoles ir amuniciją ir 2000 kareivių užmusztų; likucziai kariumenēs sugrįžo į miestą Fez, kur, kaip sako, teip gyventojų daugiau yra pritarianczių pasikēlēliams negu sultanui ir kareiviai sultano pulkais bēga prie pasikēlēlių.

Pietinē Amerika.

Suvienytų Valstijų Sziaurinēs Amerikos prezidentas atsisakē buti santaikos sudžia prie sutaikymo Europos vieszpatyscziųsu Venezuele ir parodijo nesutikimus atiduoti ant iszriszimo santaikos sudo Haagoj. Ar nesutinkanczios su Venezuele Europos vieszpatystēs pasinaudos isz rodos prezidento Roosevelto, dar nežinia. Kaip sako, Vokietija, pirm atidavimo savo reikalavimų santaikos sudui, reikalauja, kad Venezuelē užmokētų apie 350000 dol. Venezuelē gi reikalauja, kad Anglija ir Vokietija atiduotų jai pirma sukonfiskuotus kariszkus laivus ir tąsyk ji nesutikimus atiduos ant iszriszimo santaikos sudui; teiposgi ji reikalauja, kad butų atszaukta bliokada Venezuelēs portų, kadangi dabar nē joki prekējų laivai neutraliszkų krasztų negali ateiti į Venezuelēs pakrantes.

Anglija, Vokietija ir Italija nenori nuimti bliokados Venezuelēs portų laike perkratinējimo santaikos sudo, rengiasi blokuoti portus teip ilgai, kol Venezuelē neiszpildys santaikos sudo nusprendimo.

Tuom tarpu padējimas prezidento Castro isztikro nevertas pavydējimo. Priesz jį stoja ne tik galingos Europos vieszpatystēs, bet Venezuelēj revoliucija užgimē isz naujo. Revoliucijonieriai vēl susirinko ir pulkais traukia ant miesto Caracas, Castro sostapilēs; tas todēl nežino priesz ką gintiesi: priesz svetimus užpuolikus, ar priesz revoliucijonierius.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

1 d. gruodžio vietinių daktarų likosi atidaryta Vilniuje nauja gydinyczia ateinantiems ligoniams. Nors daugumas Vilniaus daktarų yra katalikai, tokiais yra ir daugumas uždētojų gydinyczios ją paszventino popapalaikis. Į ją galēs ateiti ligoniai lygiai dienomis kaip ir naktimis, ligoniai net naktimis isz jos galēs szaukti daktarus į namus.

Į Vilnių atkako jau naujas Lietuvoj stovinczios kariumenēs virszininkas, jenerolas Grippenberg. Jis yra teiposgi katalikas, kaip ir pasimiręs jenerolas Hurczin, bet dvasioj sumaskolējęs.

Maskoliszkame rando laikrasztyj "Pravitelstvenname Vestnike" jau pagarsinta, jog isztremtam isz Vilniaus kataliszkam vyskupui Zvieravicziui ne tik daleista sugrįžti isz Maskolijos, bet jis likosi paskirtas vyskupu Sandomiero dijecezijoj. Czia jis tiks geriau, negu Vilniuje, kadangi Sandomiero dejecezijoj katalikai yra vien lenkai, Vilniuje gi buvo lenkai ir lietuviai; czia vyskupas remē vien lenkus, lietuviams ir jų siekiams ne buvo prilankus, juos skriaudē pagal savo iszgalę.

Vilniaus miesto rda nutarē isz savo iždo duoti 25000 rublių ant parengimo mieste ligonbuczio vaikams, kokio iki sziol ne buvo ir apsirgusių mažų vaikų ne buvo kur gydyti, esancziuose ligonbucziuose mažų vaikų ne priima, kadangi nēra kam jų daboti ir prižiurēti. Ligonbutį nutarta pastatyti ant priemieszczio Zvierincziaus; jame bus vietos 24 vaikams.

3 d. gruodžio Vilniuje buvo parengtas balius ir lioterija ant naudos besimokinanczių vidutinēse (augsztesnēs moksliszkos įtaisos nēra Vilniuje) ir pradinēse mokyklose. Isz to ant naudos besimokinanczių suriuko 2000 rubl. gryno pelno. Kad tai ir Amerikoj baliai ant tautiszkų reikalų tiek duotų gryno pelno.

Užveizda Vilniaus ulyczinių karų per žiemą, atlikus vieną kelionę, duoda tiesą vežējams ir konduktoriams imti po stiklą arbatos su cukrum mieste esancziuose arbatnamiuose; už tą užmoka karų kompanija. Padavadyjimas tas geras, bet kompanija dar geriau padarytų, jeigu mokētų tarnaujantiems geresnes algas ir jeigu nuo jų nereikalautų per ilgo darbo. Dabar tarnaujanti dirba net po kelioliką valandų ant dienos, neiszskiriant szvenczių.

Pas naują Vilniaus jeneral gubernatorių Sviatopolk Mirskį su pasveikinimu atsilankē jau ir abudu Lietuvos kataliszki vyskupai: Cirtautas ir Paliulionis.

Kadangi užstojus szalcziams daugeliui beturczių truksta valgio ir kur[illegible]; tai Vilniaus gubernatorius iszleido atsiszaukimą į gyventojus, melsdamas dēti aukas ant nupirkimo malkų beturcziams. Gubernatorius paskyrē isz savo urēdninkų komitetą, į kuri praszē staczia[illegible] Vilniaus vyskupo ir kataliszkos dejecezijos užveizētojo kunigo Franckeviczia[illegible]us atsiųsti po vieną kunigą abiejų tikējimų į minētą komitetą. Kad gubernatorius rupinasi apie miesto beturczius, tai gerai, bet dar geriau padarytų, jeigu ant dalintojų ne bruktų maskoliszkų urēdninkų, kadangi tie papratę ant ant suszelpimo beturczių sudētų pinigų didesnę dalį brukti į savo kiszenių. Pakviestas į komitetą vienas kataliszkas kunigas juk ir nieko ne galēs padaryti, ar norēs ar nenorēs, turēs ir jis szokti teip, kaip maskoliai urēdninkai norēs. Naujas Vilniaus jeneral gubernatorius paaukavo komitetui 100 rubl., Vilniaus gubernatorius 50 rubl. Nutarta malkas ne turtingiems gyventojams pardavinēti už pusę prekēs; davinēti per žiemą dykai po 1000 sklenyczių sziltos arbatos (beturcziai pe abejonēs labiau reikalauja szilto maitingo valgio negu arbatos, kuri nusilpusių pajiegų ne sudrutįs. Rd). kas liena.

Prie geležinkelio stacijos Vilniuje susimuszē du trukiai. Prie to 12 žmonių tapo sužeistų bet ne pavojingai.

Užlaikytojui saliuno ant geležinkelio stacijos Vilniuje, maskoliui Beliajevui, Persijos szachas davē augszcziausią Persijos ordeną "Saulēs". Ne daug mat reikia ant gavimo ordeno nuo Persijos valdono; užtenka duoti atsigerti pacziam valdonui arba kokiam jo tarnui.

Isz Vilniaus gub.

Kiaulių maras siauczia gana smarkiai Trakų pavietyj: per pirmutinę pusę lapkriczio mēnesio Trakų pav. nuo maro pastipo 15 kiaulių. Maras prisigriebē jau ir į Vilniaus pav.

Isz Kauno.

Pereitą vasarą, pagal rando padavadyjimą, Kauno žydai turējo rinkti sau rabiną, bet turtingesniejie žydai, kurie vasaros laike prasiszalino su savo szeimynoms į užrubežius, tam pasipriesz ino, kadangi ēsant mieste mažai apszviestų, žydai fanatikai butų pervarę savo kandidatą, apart talmudo nieko daugiau nežinantį. Rinkimai turējo atsibuti 24, 25 ir 26 lapkriczio, bet neatsibuvo, kadangi ant paskirto laiko nesusirinko rinkējai ypacz tamsesniejie, norinti palikti senajį rabiną, kuris, niekeno ne rinktas, pildo Kaune rabino pareigas.

Isz Prusų Lietuvos.

Nemunas szįmet Prusuose užszalo anksczau, negu tai budavo kitais metais. Ledu per upę žmonēs pradējo į Tilžę vaikszczioti nuo 25 d. lapkriczio.

Priekulēje, rinkos kampe rado suszalusią moteriszkę Brumpreikszienę isz Biržininkų.

Žibuose, kaip pranesza Tilžēs „Naujoji Lietuviszka Ceitunga", 11 sausio ateinanczių metų bus parengta lietuviszkoji szventē.

Ant Tilžēs Karaliaucziaus geležinkelio, netoli Nauskių, geležinkelio trukis peržiavo 20 avių prigulinczių keliems Nauskių kaimo ukininkams.

Nors Prusų Lietuvoj užderējimas buvo vidutinis, bet kad javus nuo laukų surinko drēgnus, tai vietiniai maluninkai gabena daug sausų grudų isz Maskolijos ir juos maiszo su drēgnais vietiniais. Prusų javų prekējai teiposgi gabena daug javų, ypacz rugių isz Maskolijos ir juos siuncza į Szvediją, kur szįmet užderējimas buvo menkas. Prekysta javų Karaliaucziuj szįmet kur kas didesnē negu buvo kitais metais.

Klaipēdoj iszleidžiama Martino Szerniaus Prusų lietuviams „Lietuviszka Ceitunga" apvaikszcziojo 25 metines sukaktuves nuo savo užsidējimo. Szitas laikrasztis yra vienas isz gerenių pruasiszkų laikraszczių; priesz užsidējimą „Auszros", jame tilpo ne kartą tikrai tautiszkoj dvasioj paraszyti straipsniai D-ro Sauerweino ir D-ro Basanaviczaus.

Paskutinę sanvaitę lapkriczio mēnesio už javus mokējo Tilžēj: už 100 kylogramų kvieczių 14.10—15.50 mk., rugių 12.00—13.40 mk., miežių 12.50—14 mk., avižų 11.50—13.50 mk., baltųjų žirnių 20 mk., bulvių (ropuczių) 3.75 mk., szieno 4.40 mk., sziaudų 4 mk.

Klaipēdoj mokējo už szēpelį: kvieczių 6,25—6.50 mk., rugių 5.05—5.30 mk., miežių 4.35—4.60 mk., žirnių 8.50—9.00 mk., bulvių 1.60—1.80 mk. Už 100 svarų sziaudų 1.60—1.80 mk., szieno 1.70—1.90 mk. Už svarą sviesto 1.10—1.20 mk. Už kapą kiausziniu 3.30 mk.

Ant paskutinio žąsų turgaus isz Maskoliszkos Lietuvos atgabeno į Tilžę 2400 vežimų žąsų. Už žąsis mokējo po 2.50—4 mk.

Per kalēdas Prusų Lietuvoj, ypacz pajuriuose ir ant jurų siautē baisios vētros ir audra su žaibais ir perkunais. Vējas nuneszē daug stogų, o ypacz giriose neiszpasakytai daug blēdies pridirbo.

Isz visur.

|| Kituose krasztuose skaitlius mirsztanczių nuo džiovos didinasi nuolatai, liga platinasi vis toliau terp nesveikai gyvenanczių žmonių; Prusuose gi, kur daktarai smarkiai pradējo kovoti priesz džiovą, skaitlius mirczių ir apsirgimų žymiai pasimažino. Tas rodo, kad prie gero rupesczio rando ir pasidarbavimo daktarų, džiovą teip pasibaisētinai besiplatinanczią terp žmonių galima isznaikinti. Prie rupestingumo rando, per darbą daktarų ne viena jau seniau pavojinga liga daugelyj krasztų likosi isznaikinta: raupai antai vidurinių amžių gadynēj labai buvo iszsiplatinę Europoj, o dabar jų beveik jau niekur nēra; yra jie dar kaip kur Latvijoj, neseniai apsireiszkē ir Prusų Lietuvoj, bet yra viltis, kad ta liga toliau nesiplatįs, iszmirus atskirtiems nuo sveikų dabar serganczioms, su visu isznyks. Per atskirimą serganczių nuo sveikų galima isznaikinti ir džiovą. Isz syk sunku tą padaryti, kadangi džiova serganczių yra labai daug; nēra nē pakaktinai vietų, kur tokius ligonius galima but patalpinti. Seniau tikējo, kad vaikai džiova serganczių tēvų, užgimdami jau turi džiovą; prancuziszki daktarai vienog isztyrē kad ne teip: isztikro yra: vaikai džiovininkų ligą gauna tik vēliau nuo serganczių tēvų; jeigu juos po užgimimui atskirti nuo džiova serganczių ir auginti sveikose sanlygose, jie buva sveiki, džiovos neturi.

|| Laikraszcziai pranesza, jog prapuolē isz namų moteris Saksų karalystēs sosto įpēdinio. Mena, kad ji turējo nusižudyti. Prapuolusi kunįgaikszteinē isztekējo už Saksų sosto įpēdinio 1891m.; ji yra duktē Toskanos kunįgaikszczio, turi penkiatą vaikų. Ji buvo iszkelia[illegible]usi į Salzburgą, Austrijoj. Nuējus visiems gulti ir ji nuējo į savo miegstubę. Kada po valandai tarnaitē įējo į miegstubę, kunįgaikszteinēs lovoj gulējo didelē lelē, o kunįgaikszteinēs ne buvo. Tarnai per naktį su policijos pagelba iszjieszkojo po visas aplinkines, iszgraibē visus vandenis, bet niekur prapuolusios kunįgaikszteinēs kuno ne rado. Drauge su kunįgaikszteinē prapuolē ir mokintojas jos vaikų, prancuzas.

|| Pirmą ir antrą Kalēdų dieną ant Sziaurinių jurių ir Danijoj siautē teip didelēs vētros, kad miestuose nieks ant ulyczios ne dryso iszeiti. Vējas ne tik nuneszē daug stogų, bet su visu sugriovē ne mažai triobų. Be abejonēs ant jurių laike tų vētrų pražuvo ir daug laivų, bet apie tai dar pilnų žinių nēra. Prie[illegible] laivai ir 8 žmonēs prigērē; toliaus nuo kranto paskendo norvegiszkas laivas Penry, jo kapitonas ir 11 jurininkų prigērē. Kopenhagoj ant ulyczių daug praeivių likosi užmusztų arba sunkiai sužeistų. Laike tų vētrų nuolatai žaibavo ir griovē, kas žiemos laike nē priguli prie paprastų atsitikimų.

|| Vokietijos randas iszderējo nuo popiežiaus daleidimą, prie Strasburgo universiteto parengti teologiszką fakultetą lavinimui kataliszkų kunigų. Toki fakultetai yra prie Bonnos ir Breslavos universitetų. Baigę universitetą kunįgai geriau ir svietiszkuose moksluose iszsilavinę negu baigę dvasiszkas seminarijas, todēl universitetiniai isz daliēs pasiliuosavę nuo fanatizmo, kuris pas semįnaristus apsireiszkia ant kiekvieno žingsnio. Tiems mat vis rodosi, kad ir stoką supratimo galima fanatizmu užstoti. Tas vienog blēdį atgabena ir kunįgams ir kitiems.

|| Laike paskutinių žemēs drebējimų mieste Andižan sugriuvo ir vieszpatystēs kasa, kurioje buvo 5 milijonai rublių. Visi vandens mieste ir jo aplinkinēse prapuolē. Darbininkai ir kareiviai darbuojasi prie atkasinējimo griuvēsių, bet reiks poros mēnesių ant praszalinimo griuvēsių ir isztraukimo užmusztų. Cziabuviai, ne tekę namų, gyvena ant lauko. Biurai telpa dabar geležinkelių vagonuose. Žemēs drebējimai nesiliauja, jie užēmē plotą 200 ketvirtainių viorstų.

|| 26 d. gruodžio, prie atidarymo Grekijos parlamento, pasiuntinių bute užgimē smarkios musztynēs terp besivaržanczių įtekmę ir valdžią dviejų partijų pasiuntinių. Musztynēse dalyvavo ir moterys, kurios užēmē vietas pasiuntinių sēdynēse. Ant galo silpnesnēji pusē, matydama, kad ne pervarys savo kandidato ant parlamento pirmsēdžio, protestuodama, apleido parlamento rumą.

|| Mieste Napolej, Italijoj, turtingas vaikinas, praloszęs prie kazyrų daug pinigų, užsimanē atkerszyti Dievui, kad negelbējo: iszējęs, jis apdrabstē purvais nukryžiavoto paveikslą prikaltą prie kryžiaus. Užtai likosi sudo nusprętas ant pusēs metų kalējimo. Negalima mat niekinti to, ką godoja ir garbina milijonai žmonių. Galima ne tikēti į tą, į ką tiki kiti, bet reikia godoti tą, ką kiti garbina.

|| Kijeve, Maskolijoj, vienuose namuose pasirodē dvasios, kurios mēto nuo lovų paduszkas, nuo stalų liampas ir kitokius daiktus. Namų savininkas praneszē policijai, nužiurēdamas, kad czia nē dvasios tokius szposus varinēja. Naktimis namus isz lauko ir viduj sergsti policijantai, bet ir jie iki sziol darancziu szposus dvasių nesugavo.

|| Kongresas republikos Hayti, vidurinēj Amerikoj, pripažino kariumenēs iszrinktą jenerolą Nordą už prezidentą. Taigi sziuom kartu revoliuciją reikia laikyti už pasibaigusią nors ant teip ilgai, kol jos vēl koks kitas, įgavęs terp kareivių didesnę įtekmę, ne pakels priesz dabar jų iszrinktą jenerolą Nordą. Szitoj republikoj ne gali be revoliucijų apsieiti, gyventojai teip prie jų priprato, kad jiems ilgu be revoliucijų.

|| Rytinēj Morokko (sziaurinēj dalyj Afrikos), sultanas su savo kareiviais likosi sumusztas pasikēlusio savo brolio. Szitas prisakē 40 sultano kareivių nukirsti galvas. Sultanas terp jam prilankių gyventojų renka naujus kareivius ir savo vadovams prisakē žudyti visus pasikēlēlius ir piauti gyventojus maisztų apimtų apskriczių. Ar tas žiaurumas pagelbēs, galima abejoti.

|| Poznaniaus provincijoj, mieste Inowroclaw sudas [illegible] nusprendē ant dviejų sanvaiczių kalējimo lenkę mokintinę Kopec už įžeidimą ciecoriaus. Minēta mergaitē mat metē ant grindų spilką su paveikslu ciecoriaus ir ją sumindžiojo. Civilizuotų krasztų sudai vienog vaikų ne baudžia už vaikiszkus nuidējimus, kadangi vaikai ne visada gerai supranta svarbumą savo darbų.

|| Laikraszcziai pranesza, jog pabēgusi nuo vyro, moteris Saxonijos sosto įpēdinio gyvena Genevoj. Pabēgēlē atsisako grįžti pas vyrą ir reikalauja visiszko perskyrimo. Priversti grįžti pas vyrą negalima, todēl, turbut ir Saxų randas sutiks ant perskyrimo. Jos numilētinį, mokintoją jos vaikų, prancuzą, Gironą kada likosi perimti laiszkai, Saxų valdžios jau pirma iszvijo.

|| Vokietijoj truksta gyventojams anglių, kadangi mat gabenanti anglis laivai įszalo nuo didelių szalczių upēse ir kanaluose. Randas prisakē anglis isz priszalusių laivų iszkrauti ir pergabenti ant geležinkelių stacijų. Ant iszkrovimo laivų ir pervežimo anglių ant geležinkelių randas duoda kareivius ir kariumenēs arklius.

|| Kadangi Amerikos anglių kastynēs ne gali parupinti ant naminių reikalų tiek anglių, kiek gyventojams ant žiemos reikia, tai New Yorko ir Bostono anglių prekējai vēl gabena į Ameriką anglis isz Anglijos. Iszplaukę isz Londono antrą Kalēdų dieną garlaiviai paēmē 17500 tonų anglių, kuriss gabena į New Yorką ir Bostoną.

|| Austrijos kunįgaikasztis Ferdinandas, užimantis augsztą urēdą prie ciecoriaus, atsisakē nuo garbēs buti kunįgaikszcziu, priēmē paprastą vardą, sugrąžino visus ordenus ir titulus, pasitraukē ir isz kariumenēs. Padarē tą todēl, kad jis nori vesti už paczią numylētą merginą žemesnēs kilmēs, kas mat uždrausta kunįgaikszcziams ciecoriszko kraujo.

|| Pietinēj Amerikoj, republikoj Peru, kur nē žiemos laike gyventojai, iszēmus augsztų kalnų virszunių ne mato sniego nē ledo, dabar, užstojus pavasario laikui, diktai pasnigo, puolē dideli ledai.

‖ Dorpato universitetas priėmė už garbės sanarius: garsų maskoliszką rasztininką Leoną Tolstoją ir garsų popą Joną isz Kronstadto. Jeigu priėmimą Tolstojaus galima iszteisinti, tai jau popas Jonas į universiteto sanarius teip tinka, kaip, pavėkslan, kiaulė į karietą. Jonas nė ant moksliszkos, nė ant raszlaviszkos dirvos nieko ne nuveikė.

‖ Didžiausią laimikį iszpaniszkos tautiszkos lioterijos, taigi 1 milijoną doliarių, laike kalėdinio traukimo laimėjo angliszkas fabrikantas John Oliver. Visą tą laimikį jis padalino terp darbininkų savo dirbtuvių. Gerą todėl kalėdų dovaną isz laimikio savo darbdavio turėjo Olivero darbininkai.

‖ Anglių kastynėse, netoli Bachmuto, Ekaterinoslaviaus gubernijoj, pietinėj Maskolijoj, olose užgimė gaisras. Kada užgimė gaisras, olose buvo 100 anglekasių: isz jų 20 spėjo iszsigelbėti, likę gi, kaip mena, turėjo pražuti. Menka yra viltis, kad jie galėtų iszsigelbėti.

‖ Mieste Patra, Grekijoj, pagarsino terptautiszką konkursą viso svieto architektoriams ant pastatymo nesibijanczios nė smarkiausių žemės drebėjimų bažnyczios. Pirmutinė dovaną už geriausią plianą paskirta 10000 frankų, antroji 4000 frankų, o trecziojі 2000 frankų.

‖ Uraliszkų kazokų žemėj, rytinėj Maskolijoj, valdžios prie piovimo szieno uždraudė vartoti piovimo maszinas vietoj dalgių. Mat czia daugumas turinczių valdžią kazokų neturi piovimo maszinų, todėl jie balsavo priesz maszinas, kad ir kiti jų turėti negalėtų.

‖ Szveicarijoj, mieste Genevoj, po durims kataliksizkos katedros bažnyczios nežinia kas pametė dinamitą. Dinamitas expliodavo ir drucziai pagadino bažnyczios duris; expliozija vienog žmonių ne užgavo.

‖ Visoj Europinėj Turkijoj kuczios dieną siautė smarkios sniego darganos, laike kurių, ypacz Balkanų kalnuose, pražuvo daug žmonių ir naminių gyvulių. Keliai visi likosi užpustyti; sniegas nutraukė telegrafų dratus.

‖ Mieste Manilėj, ant Filipinų salų, dar vis siauczia cholera: czia nuo choleros mirszta vidutiniszkai po 30 žmonių kas dieną. Smarkiai siauczia cholera teiposgi pietinėse salos Luzon provincijose, o smarkiausiai mieste Ilolo.

‖ Subatoj priesz Kalėdas Austrijos sostapilėj Vindobonoj užgimė smarkios musztynės terp studentų klerikalų ir liberalų. Po ilgam musziui, liberalai paėmė virszų ir iszvijo isz universiteto klerikalus.

‖ Vėliau atėję telegramai paduoda, jog laike žemės drebėjimų maskoliszkame Turkestane, Andižane ir jo aplinkinėse pražuvo 2500 žmonių ir 13000 triobų likosi sugriautų.

‖ Ant Filipinų salų užgimė dar dideli bažnytiniai nesutikimai negu paczioj Amerikoj. Koksai Aglisy apsigarsino už popiežių tautiszkos filipiniszkos kataliksizkos bažnyczios.

Maskoliszkose valdybose viduriinės Azijos, aplinkinėse Andižan, dar vis nesiliauja žemės drebėjimai. Skaitlių sugriautų žemės drebėjimų triobų dabar paduoda jau ant 16000.

‖ Turkijoj per Kalėdas siautė sniego darganos ir vėtros, laike kurių ant Juodųjų jurių paskendo daug mažesnių laivų ir prigėrė ne mažai žmonių.

‖ Turkijos pakrantėse paskendo grekiszkas garlaivys „Parthenon". Prie to prigėrė 22 jurininkai ir laivo tarnai ir 6 pasažieriai.

Isz Amerikos.

Żydai Amerikoj.

Pagal apskaitymą Fishbergo, Suvienytose Valstijose Sziaurinės Amerikos yra 1500000 žydų. New Yorke ir Brooklyne yra 600-000 žydų, taigi szeszta gyventojų dalis. Tuom tarpu trįs 5 dalys studentų lankanczių augsztesnes mokyklas yra žydai. Ant 400 svetimtauczių daktarų New Yorke pusė yra žydų. Isz 3000 advokatų, notarijų ir kitokių — pusė yra žydų. Veik pusė skaitytojų lankanczių vieszus mieste knįgynus yra žydai. Tas troszkimas mokslo ir padaro tą, kad szįadien žydai teip didelę įtekmę turi visuose civilizuotuose krasztuose. Mes antai niekiname žydus, jų ne kencziame, bet kodėl troszkime mokslo ne norime eiti jų nurodytais takais? Tegul toks nuoszimtis lietuvių vaikų lanko augsztesnes mokyklas kaip žydų, tegul terp lietuvių atsiras tiek atsižymėjusių moksluose vyrų, kiek jų yra terp žydų ir musų įtekmė pasikels, jeigu mes teipjau rupinsimės apie musų tautiszkus reikalus ir laikysimės vienybės, kaip žydai. Antai nuolatai besigirianczių lenkų Amerikoj yra tiek jau ką ir žydų ir ką jie turi?. Apart kelių galinczių stoti vien sandaros suduose advokatų, kelių menkos vertės daktarų, daugelio kunįgų — mažai ką daugiau jie turi. Teisybė, žydai isznaudoja krikszczionių tamsumą, bet kasgi krikszczionėms liepia tamsybėse skęsti? Kodėl jie ne nori daryti to, ką daro žydai? Kodėl moksluose ir jo troszkime ne nori mėgždžioti žydų? Kada krikszczionys apszvietime ir supratime susilygįs su žydais, kada vietoj pjautiesi terp savęs, laikysis vienybėj ir žydai ne galės jų teip isznaudoti, kaip isznaudoja dabar.

Vilioja negrus.

WASHINGTON, D.C. Isz czia likosi iszsiųstas specialiszkas darbo komisorius Fortune ant Filipinų ir Havai salų ant isztirimo pliantacijų reikalų. Szitas rando komisorius neranda geresnio kelio pagelbėti pralobusiems Havai ir Filipinų salų pliantatoriams, kaip siųsti ant darbo isz Suvienytų Valstijų negrus pas pliantatorius naujų Amerikos valdybų. Pagal jo nuomonę: vien ant Havai salų į pusę metų galima but atgabenti 10000 negrų. Na, ar ne puiku butų, jeigu ant teip daug Suvienytose Valstijose pasimažintų baltveidžių neapkenczami negrai! Paskui amerikonai galėtų kreipti savo neužkantą priesz kitus. Jeigu vienog į naujas savo valdybas randas gabęs savo nekenczamus ir tankiai persekiojamus negrus, tai isz ko gyvęs cziabuvisi tų salų gyventojai? Piktas darbas ir neteisybė niekur gerų vaisių neiszduoda. Iszgabenti į naujas valdybas už vergus pliantatorių negrai juk ten netaps padėtojais Amerikos rando, bet greicziau susijungs su teipjau skriaudžiamais cziabuviais priesz skriaudėjus. Skriaudžiamų ne galima paversti į savo padėtojus; norint tą padaryti, pirma parvuotus reikia už žmones, o ne už gyvulius laikyti.

Nepaprastoj vietoj peliu lizdas.

ORANGE, N. Y. Kare West Orange Line sėdėjo sena moteriszkė. Pasažieriai pamatė, jog isz jos skrybėlės iszlindo pelė ir pradėjo bėgioti. Drauge važiuojanti rodė viens kitam. Ant galo pajuto tą ir skrybėlės savininkė; ji greitai nuplėszė nuo galvos skrybėlę ir numetė ant aslos. Isz skrybėlės iszlindo sena pelė su ketvertu vaikų. Esanczios kare moterys persigando ir stengėsi isz karo iszbėgti ir nuszokti nuo įsibėgusio karo, bet ant laimės, buvęs ant platformos policistas sulaikė. Jis užmuszė su lazda anas baisias pelytes. Anoji moteriszkė pasakoja, kad skrybėlę ji tą dieną pirmą sykį pasiėmė isz dežės, kurioj ji buvo per vasarą. Isz to pasinaudojo pelaitės ir sukrovė sau lizdą.

Żeromskis.

Iszvijo Amerikes konsuliu.

LOUISVILLE, KY. Cziankysztis laikrasztis „Courier Journal" pranesza, jog vienas gyventojas New Orleanso gavo telegramą isz Guatemales, buk to kraszto prezidentas prisakė Amerikos konsuliui McNally tuojaus iszsinesz dinti isz Guatemalės. Konsulių apkaltina, buk jis, su pagelba visokių amerikoniszkų avanturistų, kurie rado prieglaudą amerikoniszkame konsuliate, stengėsi pakelti revoliuciją. Minėtas konsulius buvo nekencziamas ir paczių amerikonų. Jo sunus neseniai ant ulyczios nuszovė vieną amerikoną be jokios priežasties, o konsulius užmuszėją paėmė po savo globa. Jeigu teip, tai Amerikos rando pareiga buvo seniai atszaukti savo konsulių žeminantį svetur Amerikos garbę.

Žiema.

Kalėdos veik visuose krasztuose Suvienytų Valstijų buvo szaltos, net pietiniuose sztetuose oras buvo szaltesnis negu kitais metais. Minneapolise, Minnesotoj, naktyj termometras nupuolė iki 19° žemiau zero, pagal Fahrenheito termometrą. Visoj upės Ohio klonyj szįmet Kalėdos buvo szaltesnės negu kada nors pirma. Evansvillėj (Indianoj) buvo 6° augszcziau zero, Galvestone, (Texase) 46°, Louisvillėj 9° arba 21 szalczisu negu iszpuola normaliszkai Ashevillej, N.C. 12°, Memphise, Ten. 18°, Birminghame 19°.

Paskirstymas atkakusiu ateiviu.

WASHINGTON, D. C. Sziuose metuose Suvienytas Valstijas Sziaurinės Amerikos atkako isz viso su virszum 700000 svetimų ateivių. Isz to atkakusių ateivių skaitliaus sztete: New York pasiliko 203824, Pensylvanijoj 139000, Illinois gavo 45845, California 15093, Connecticut 16835, Massachusets 50939, Ohio 25900, Michigan 14000, Minnesota 13000, Colorado 4000, Maryland 3000, sztetas Washington 5000, Wisconsin 9000, Sziaurinė Dakota 4000, Luisiana 5000.

Ne angliszki laikraszcziai Amerikoj.

SuvienytoseValstijose iszviso szeina 1200 laikraszczių ne angliszkoj kalboj. Daugiausiai, nes 743 yra vokiszkoj, 63 szvediszkoj, 60 norvegiszkoj, 39 prancuziszkoj, 38 czekiszkoj, 38 italiszkoj, 37 lenkiszkoj, 37 iszpaniszkoj, 19 hebraiszkoj, 16 holandiszkoj, 12 sloveniszkoj, 8 finiszkoj, 6 portugaliszkoj, 5 lietuviszkoj, po 4 chiniszkoj, kroatiszkoj, magyariszkoj ir valiszkoj; po 2 armeniszkoj, maskoliszkoj, sloveniszkoj ir indijonų kalbose; po viena arabiszkoj, serbiszkoj ir gaeliszkoj (senoj airiszkoj.)

Atgavo kalba.

SPRINGFIELD, MASS. Gyvenanti czia 30 metų mergina Mary O'Brien, kuri 14 metų atgal nužudė kalbą, dabar vėl netikėtai pradėjo kalbėti. Kalba ji be perstojimo. Daktarai mano, kad jai susimaiszė truputį protas; gal but vienog, kad ji tylėjusi per 14 metų, bando dabar kalbėti už visą tą laiką ir todėl kalba be perstojimo.

Netikra Lioterija.

Amerikoj pardavinėja liosus „Loteria de la Beneficencia Publica", neva iszleistus republikos Costa Rica rando. Tuom tarpu pasiuntinys tos republikos garsina Washingtono laikraszcziuose, jog lioterijos po tokiu vardu visai nėra republikoj Costa Rica; todėl visi liosai Suvienytose Valstijose pardavinėjami yra ne tikri, kokių nors prigavėjų ant prigaudinėjimo žmonių iszleisti.

Iszdave maskoliams.

OAKLAND, KAL. Tarnaujantis czia viename banke klerkas, rodosi žydas, S. T. Grin, likosi Amerikos valdžių iszduotas Maskolijai. Grin mat du metai atgal paszlavė 10000 rublių ir su pinigais atkako į Ameriką. Jeigu Amerikos randas iszduoda žmogžudžius ir vagilius kitur nusidėjusius, daro gerai, bet kartais Maskolija už tokius perstato ir politiszkus nusidėjėlius ir Amerikos randas ir tokius iszduoda maskoliams. To jau už gerą nieks nelaikys.

Dideli szalcziai Aliaskoj.

VANCOUVER, B.C. Atkako czia isz angliszkos Alaskos dalies, isz Dowson City angliszkas sudo prokuratorius Cogdon. Jis sako, jog Dowson City aplinkinėse yra neiszpasakytai dideli szalcziai: szįmet buvo ten jau 58° žemiau zero pagal Farenheito termometrą, taigi toks baisus szaltis, apie kokį mes negalime turėti nė supratimo. Sniego vienog yra mažai. Nepaisant ant to didelio szalczio, upė ties Dowson City, dėl jos smarkaus tekėjimo, nebuvo užszalusi.

Ligonbutis džiova sergantiems.

NEW HAVEN, CONN. Pradėjo czia statyti specialiszką ligonbutį sergantiems plauczių ligoms, o tame ir džiova. Szitame ligonbutyj serganti visokioms plauczių ligoms bus gydomi su pagelba atsakancziai sutaisyto oro, kurį duos ligoniams ant kvėpavimo. Visi žino, kad plauczių ligos ne visur lygiai siauczia, jų visai nepažįsta poliariszkuose szaltuose krasztuose; džiovos bakterijų neranda nė ore ant jurių. Todėl jas matomai naikina jurių ir szaltas oras.

Morganą apskunde in sudą.

NEW YORK. Vienas isz samdanczių gyvenimą namuose garsaus milijonieriaus Pierpont Morgano apskundė į sudą garsiausią Amerikos pralobėlį, pajieszkodamas nuo jo $250. Mat dėl brangumo anglių, nors tai jo pareiga buvo, milijonierius neszildė, kaip reikia, gyvenimų ir pertai skundėjas persiszaldė. Nežinia, kaip sudas nubaus szykstų milijonierių.

Szaudymai sude.

FORT SMITH, ARK. Czianykszcziame sude, laike perkratinėjimo provos merginos Agnes Frizzel, kada prieszingos pusės advokatas pradėjo klausinėti, isztraukė revolverį ir szovė į advokatą, bet ne pataikė; paskui isztraukė revolverius ir abudu advokatai, bet sudo tarnai ne davė jiems szaudytiesi. Žinoma, provos ne galima bus perkratinėti; ją reikėjo atidėti.

Pergalejimas prieszo kartais buva pavojingu.

NEW YORK. Koksai Antanas Anderson, laike užgimusių musztynių drožė savo prieszui su kumszczia į dantis, bet prie to prieszas su dantims užgavo ranką. Nuo to pergalėtojas gavo užnuodinimą kraujo ir pasimirė.

Expliozijos

NORFOLK, VA. Ant garlaivio „Lizzie Maney" expliodavo garinis katilas. Expliozijos dvi ypatos likosi užmusztos, o viena mirtinai sužeista. Garlaivys likosi iszardytas ir paskendo.

HOT SPRINGS, ARK. Kelnorėse Turf Exchange Kliubo atsitiko smarki expliozija gazo, ar gal gazolinos. Expliozijos veik visa trioba likosi sugriauta. Prie to 30 ypatų tapo apkultų, o terp tų 16 labai sunkiai ir pavojinai.

Gaisrai.

LINCOLN, NEBR. Netoli nuo czia, mieste Beatrice, siautė 23 d. gruodžio didelis gaisras, kuris isznaikino Masonų susirinkimų triobą, Paddock hotelį ir kelias kitas triobas. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol.

ESCANABA, MIN. Sudegė czia didelės krautuves Butterdishes kompanijos. Blėdį skaito ant 200000 dol. Per sudegimą krautuvių 700 žmonių ne teko darbo.

KNOXVILLE, TEN. 22 d. gruodžio siautė czia didelis gaisras, kuris pridirbo blėdies ant pusės milijono doliarių.

NEW YORK. 22 d. gruodžio sudegė czia pianų dirbtuvės Ernesto Gabler & Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 250000 dol. Ugnis pagadino ir kelis aplinkinius darbininkų apgyventus namus.

ST JOSEPH, MO. Sudegė czia dirbtuves Shafe & Co. 15 m. darbininke Mintus ir 20 metų Leslie iszszoko per langą nuo treczių lubų ir sunkiai apsikulė. Yra ir daugiau darbininkių apkultų, bet ne pavojingai. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150 000 dol.

CINCINNATI, OH. Ant Erie ave., vienuose ant 4 lubų namuose užgimė gaisras. Prie besigelbėjimo isz ugnies 8 ypatos, daugume vaikai, likosi sunkiai sužeistos; jas reikėjo gabenti į ligonbutį.

BELLAIRE, OH. Siautė czia didelis gaisras, kuris isznaikino kelias pardavinyczias ir krautuves. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150009 dol.

MALBORO, MASS. 26 d. gruodžio, naktyj, užsidegė czianykszcziai miesto biurai. Ugnis isznaikino ne tik miesto biurus, bet teiposgi ginklų krautuvę vienos kampanijos kariumenės ir vieszą knįgyną. Sudegė ne tik 25000 knįgų, bet ir visoki didelės vertės dokumentai. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarių.

OMAHA, NEBR. Nuo deganczio cigaro užsidegė czia avių stovyklos Union Stockyard kompanijos. Ugnyje pražuvo 500 avių.

BLOOMINGTON, ILL. Siautė czia didelis gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 200000 dol.

NEW YORK. Arbuckle cukraus rafinerijoj Brooklyne 26 d. gruodžio užgimė gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 150000 dol. Prie gesinimo keli gesintojai likosi sunkiai sužeisti ir užmuszti.

MALONE, N.Y. Netoli nuo czia, miestelyj Precefield, namuose Kingo užgimė gaisras, ugnis teip greitai platinosi, kad mieganti namieje Kingo szeimyna ne spėjo iszsigelbėti; sudegė keturi Kingo vaikai.

Nelaimes ant gelezinkeliu.

SAN FRANCISCO, CAL. Netoli Byron Hot Springs susimuszė du trukiai. Prie to 13 žmonių likosi užmusztų, o 27 tapo sužeisti.

SAN FRANCISCO, CAL. Netoli Byro Hal Springs prie susimuszimo trukių pražuvo daugiau žmonių negu isz pradžių tikėjo: skaitlių užmusztų paduoda dabar ant 23, o sunkiai sužeistų ant 20.

Netoli London, Ont. Kanadoj, ant Grand Trunk geležinkelio susimuszė du trukiai. Prie to 25 ypatos likosi užmusztos, sužeistų yra 15 ypatų.

BLOOMINGTON, ILL. Netoli nuo czia, pasažierinis trukis užbėgo ant stovinczios ant rėlių lokomotyvos. Trys vagonai susirėmė ir isz dalies susidaužė, o lokomotyva nusirito nuo augszto kelio pylimo. Trukyje buvo apie 200 pasažierių, kurių didesnė dalis likosi sužeistų; sunkiai sužeistų yra 10 žmonių.

TRINIDAD, COLO. Netoli nuo czia, ant Colorado & Southern geležinkelio susimuszė du tavorinai trukiai. Prie to ir szeszi trukių tarnai likosi užmuszti.

Pražuve laivai.

BOSTON, MASS. Netoli Bostono, Massachusetso pakrantėse susimuszė du žvejų laivai: „Palmer" ir „Gary" ir abudu laivai teip drucziai likosi pagadyti, kad neužilgio paskendo. Prie to prigėrė 11 žmonių; 15 gi iszgelbėjo laivas „Mauhasset" ir atgabeno į Bostoną.

GLOUCESTER, MAS. Netoli nuo czia, ant jurių sudegė keroseno prikrautas garlaivys „Blanche". Prisigriebus ugnei prie keroseno, atsitiko smarki expliozija, kurios keli jurininkai likosi užmuszti. Laivas su visu sudegė.

Suszalo.

PHILADELPHIA, PA. Per dvi kalėdų dieni Philadelphijoj ant ulyczių suszalo 7 žmonės.

Nelaime kastynese.

STONE GAP, VA. Iuman kastynėse, netoli nuo czia, nupuolusi nuo virszaus uola užmuszė 6 darbininkus.

Isz darbo lauko.

¶ GLACE BAY, N. Y. Netoli Port Marion, po jurių dugnu užtiko didelius anglių plotus. Kapitalistas McDonald rengiasi tuos pojurinius anglių plotus isznaudoti. Jis rengiasi pramuszti įėjimą prie anglių nuo Front Rock salos. Anglijoj antai New Castle anglių kastynių olos traukiasi 2 mylių po jurių dugnu.

¶ Nors visuose Suvienytų Valstijų sztetuose žmonės reikalauja kuro, anglių kastynės ne įstengia, ar gal ne nori, parupinti tiek, kiek reikia. Per abidvi Kalėdų dieni visuose kietų anglių distriktuose iszkasė vos 5000 tonų anglių, kadangi mat ir kalnakasiai apvaikszcziojo szventę.

¶ WINNIPEG, MANITOBA. Veik visos mokintojos vieszų mokyklų Portage la Prairie pakėlė sztraiką. Mat dar szią vasarą mokyklų roda nutarė pakelti mokytojų algas, bet paskui pradėjo priiminėti naujas mokintojas ir toms mokėjo didesnes algas, o prižadėjimų duotų senesnėms nepildė.

¶ TAMTON, N. J. Darbininkai varstotuose American Bride Co. pakėlė sztraiką, kadangi jiems nieko ne nori mokėti už darbą virsz paprasto laiko ir kad už reikalavimą užmokesnio vienas darbininkas likosi nuo darbo praszalintas.

¶ CHICAGO, ILL. Frachtų iszkrovėjai czianykszczių geležinkelių pareikalavo didesnių algų, kadangi dabartinių neužtenka jiems ant gyvenimo. Jeigu reikalavimas ne bus iszpildytas, jie pasirengė sztraikuoti.

¶ BLOOMINGTON, ILL. Chicago & Alton geležinkelio kompanija pakėlė ant 10% algas telegrafistų, agentų, yard klerkų ir rasztininkų. Kiti tos kompanijos tarnai jau nuo dviejų mėnesių gauna didesnes algas.

¶ SPRINGFIELD, ILL. Anglekasiai Illionojaus szteto ant ateinanczios konvencijos, kuri atsibus czia 19 d. sausio, nutarė reikalauti didesnių algų.

¶ PHILADELPHIA, PA. Keturios kastynių olos Shayhit apskrityj likosi vandens užlietos ir per tai darbai jose turėjo pasiliauti.

¶ NEW YORK. Expresinė Wills Fargo & Co. nuo 1 d. gruodžio pakėlė ant 5—10% algas darbininkų. Darbininkų kompanija turi 6000.

CONNELSVILLE, PA. Dirbantiems prie kokso peczių Fricko Co. pakėlė algas ant 8%. Dirba prie tų peczių 20000 darbininkų.

¶ CHICAGO, ILL. Chicago, Milwaukee & St. Paul geležinkelio kompanija pakėlė ant 10% algas tarnaujanczių ant trukių maszinistų ir peczkurių.

¶ ORANGE, N. Y. Darbai eina czia gerai, visi turime darbą. Ar Bergo Co. atstatys savo sudegusią skrybelių dirbtuvę, dar ne žinia.

¶ PITTSBURG, PA. Buffalo, Rochester ir Pittsburg geležinkelio kompanija pakėlė ant 7% algas visų tarnaujanczių, kurių yra 12000.

ISZ

Lietuviszku dirvu.

Basibaigiant metams.

Pasibaigė vėl metai musų gyvenimo. Ką gi mums davė basibaiganti metai? Gero mažai, pikto daugiau.

Laukėme, kad maskoliszkos valdžios sugrąžįs atimtą mums spaudą. Leido ne kartą, nežinia kas, net paskalus, buk lietuviszka spauda likosi jau sugrąžinta, bet tas pasirodė tuszcziu viliojimu; už lietuviszkus rasztus ir besibaigianczuose metuose ne mažai lietuvių likosi nežmoniszkų, žiaurų maskoliszkų valdžių pasodytų į kalėjimus ir isztremtų isz tėvynės. Mes Amerikoj gyvenanti dedami aukas ant naudos tų nelaimingų musų brolių, caro valdžių nekaltai persekiojamų, bet aukų ant to plaukia ne daug, kur kas mažiau negu joms galima suszelpti visus iszgabentus į Maskolijos vidurius. Turime vienog viltį, kad su tuom ateinancziuose metuose bus geriau.

Pabaigoj pereitų metų Chicagoj susitvėrė turinti uždavinį szelpimą besimokinanczios jaunuomenės draugystė „Auszra". Szelpimas besimokinanczios jaunuomenės yra svarbi užduotis, kadangi iszlavinti visokiuose augsztesniuose moksluose lietuviszka jaunuomenė atmokės savo darbais tautai už pagelbą, kurią besimokinant nuo jos apturėjo. Ta jaunuomenė ateitėj juk bus platintoja mokslo terp lietuvių, savo darbais galės pakelti garbę lietuviszkos tautos. „Auszra" vienog iki sziol terp Amerikos lietuvių neranda didelio pritarimo. Matyt daugumui lietuvių idealis kidraugystės mieriai dar nesuprantami. Nėra vienog ką nusiminti, kadangi supratimas idealiszkų siekių ir kitur terp žmonių ne iszsyk užgimė. Reikia geisti, kad ateinancziuose metuose ir tuose dalykuose supratimas musų brolių pasikeltų ant tiek, kad jie ir tokius mierius geriau galėtų suprasti ir juos remtų teip, kaip remia kitokius mierius.

Pereituose metuose ir giltinė su savo dalgiu mums skriaudą padarė ypacz metų pabaigoj: ji pakirto amžį dviejų musų užsipelnusių nors ne ant vienos dirvos darbinįkų: vyskupo Baranausko ir Jono Maczio arba Kėkszto. Abudu, nors ir ne prigulėjo prie milžinų dvasios, bet buvo naudingais darbininkais; darbai jų ne pasiliks be vaisių.

Mažiausiai per pasibaigusius metus nuveikėme ant savitarpinio susipratimo. Per pasibaigusius metus mes ne tik neįstengėme susiprasti, ne iszmokome godoti viens kitą, bet kova terp mus prieėmė dar asztresnę formą, mes rodome dar mažiau godonės viens kitam negu buvo metai atgal. Musų ginczai neva už principus net per tankiai prima dar vis besikoliojimų formą, vartojame rasztuose žodžius tinkamus gal kur kitur, bet ne ginczuose už principus. Besikoliojimais juk ne tik negeidžianczio buti pertikrintu prieszo pertikrinti ne galima, bet tokia forma negalima pertikrinti nė abejojanczių, ant to reikia iszmotyvavimo, o ne koliojimų. Teip vienog buvo ir kitur, bet keli deszimtmecziai pirma negu pas mus; kitur kovojanczios partijos ant tiek jau įstengė susiprasti, kad kartais viena kitai pripažįsta teisybę ir svarbiausiuose darbuose dirba isz vien, kruvoj. Mes dar teip toli nenužengėme ir per tai dirbti kruvoj ne galime, kadangi mes ne teip nekencziame biauriausių musų prieszų, kaip pats savęs. Reikia vienog tikėti, kadsu laiku ir pas mus bus geriau, kad ir mes galėsime jungtiesi visi į kruvą priesz musų tautos prieszus. Dieve duok, kad toks susipratimas ateitų kuo greicziausiai, kad ir ateinancziuose metuose.

Isz Scranton, Pa.

Terp czianykszczių lietuvių nėra didelių nesutikimų, bet nėra ir didelės meilės ir vienybės; kadangi mat truksta jiems apszvietimo, tai jie ne gali suprasti reikalo ir naudos, kokią vienybė gali atgabenti. Teisybė, yra czia apszviesti vyrai, geri tautiecziai turinti meilę tėvynės, suprantanti ir remianti tautiszkus reikalus, bet kad tokiems reikalams mažai yra pritarianczių, tai ir prie geriausių norų geresnių tautiecziųnieko svarbesnio negalima nuveikti. Gal su laiku ir atszalėliai susipras, ant tiek apsiszvies, kad įstengs bent suprasti savo pareigas priesz savo locną tautą. Žinoma, susipratimas ateitų greicziau, jeigu jie skaitytų geresnius lietuviszkus laikraszczius ir pakelanczias protą knįgas; bet ant nelaimės skaitanczių lietuviszkas knįgas yra ne daug; daugumas liuosą laiką praleidžia saliunuose, trindami alkunėms szinkoriaus barą.

Daugelis czianykszczių lietuvių sėdi kalėjime, kur pateko už girtavimus, musztynes ir kitokius ne pagirtinus darbus. Jeigu teip darytų teip vadinami szliuptarniai, tai kunįgai bent turėtų medegą savo pamokslams, bet kad girtuokliavimais ir musztynėms atsižymi kunįgų užtarėjai ir jų naudos apginėjai, tai musų doros mokintojai ne gali nė pamoksluose jų negražaus gyvenimo paminėti.

Lietuvių yra czia gana diktas burėlis, bet ant tautiszkos dirvos jie ne daug nuveikė.

Darbai eina czia sziuoni kartu gerai, kastynėse dirba pilną laiką, bet kad, pasibaigus sztraikams, suvažiavo daug darbininkų, tai darbą sunku gauti.

J. K.

Isz Zanesville, Oh.

Darbai eina czia gerai ir uždarbai ne menki, bet isz kitur pribuvusiam sunku gauti darbą.

Lietuvių yra czia pusėtinas burelis, bet terp jų mažai yra sumanesnių ir doresnių; dar mažiau yra skaitanczių knįgas ir laikraszczius, skaitanczius kiti niekina, pravardžiuoja, ir iszjuokia. Ne mėgstanti knįgų, mėgsta labiausiai kazyras, tiems ne rupi ne tik laikraszcziai ir knįgos, bet ir ne mėgsta ne bažnyczios; bet nedėlioms, kada geresniejie eina į bažnyczią, miszių laiką kiti prakazyruoja. Ne vienas prakazyruoja visus nuo seniai czėdyjamus pinįgus. Kaip tik randa laiką, tuojaus griebiasi už kazyrų. Jeigu gaspadoriai, kur kazyrninkai stovi ant boardo, ne duoda kazyruoti namieje, tai tie bėga į saliunus ir ten laiką ant kazyravimo praleidžia. Kazyros gimdo piktumus, o tankiai ir musztynes, kadangi kartais ne vienas bando laimę paszaukti ir ne visai teisingu budu. Po musztynių ateina provos.

Broliai lietuviai! Meskite tuos piktus paproczius, kurių dėl mus iszjuokia ir niekina svetimtaucziai ir dėl negražių darbų kelių, niekina visą musų tautą. Ne skriauskite savo negražiais pasielgimais visų lietuvių, nes ne gražus darbai niekszų gula ant sprando visų lietuvių, už darbus kelių, reikia atsakyti visiems. Kam gi mums neszti sunkiai uždirbtus pinįgus sudams, policijai ir saliuninkams. Vietoj juos mėtyti ant niekų, nusipirkite knįgą, o isz jos visgi daugiau turėsite naudos negu isz kazyrų, provų ir girtuokliavimų.

Ne viena lietuviszka szeimyna laiko ant boardo anksztame ruime net po 10 ir daugiau boardingierių. Tokiuose gyvenimuose oras ne sveikas ir ne szvaru, kadangi viena gaspadinė ne gali tokiuose namuose szvarumo užlaikyti. Daugeliui boardingierių ne gali nė paduszkų parupinti.

Darbininkas.

Isz Coal Centre, Pa.

20 d. sz. m. anglių kastynėse netoli Coal Centre likosi užmusztas lietuvis darbininkas Kazimieras Briedis, Jis paėjo isz Kauno gubernijos, Sziaulių pav., Žagarės valszcziaus, Joniszkės parapijos, Plosztikių sodžiaus. Kuną palaidojo jo pusbrolis Klemensas Leonas. Velionis buvo dar jaunas, turėjo vos 32 metu, Amerikoj iszgyveno keturis metus. Jis banke turėjo truputį pinįgų, bakse jo teiposgi rado keliąs deszimtis doliarių. Pinįgus tuos paėmė pavieczio valdžios (pagal tiesas: pinįgai tie gali prigulėti palaikėjams; artymi giminės turi tik darodyti, kad jiems priguli palaikai velionio, o pavestus pinįgus jiems atiduos. Rd.).

B. L.

Isz Waukegan, Ill.

7 d. gruodžio persiskyrė su sziuom svietu geras lietuvis, musų draugas Juozapas Czepaitis. Sirgo ne ilgai, vos vieną sanvaitę. Kunas likosi palaidotas 9 d. gruodžio su visoms bažnytinėms ceremonijoms. Ant [illegible]žiavo isz Chicagos kunįgas Krawczunas, kuris pasakė gražų pamokslą.

Velionis buvo geras lietuvis, skaitė lietuviszkus laikraszczius ir knįgas. Buvo czia visų mylimas. Paėjo isz Kauno gub., Lygumos parap., kaimo Dausziszkių. Lietuvoj paliko motiną, brolį ir seserį. Į Ameriką atvažiavo 1893 m. Per visą laiką dirbo Waukegane prie dugnos kepimo. Turėjo 42 metu.

Waukegano parapijonas.

Isz Fairfox, W[illegible]

Darbai eina czia gerai, dirba kiekvieną dieną su dviem darbininkų atmainom. Szviežiai atkakusiam vienog sunku gauti darbą. Dabar kompanija atidaro naujas kastynes, tai ant pavasario bus daugiau darbo; priims daugiau darbininkų, tąsyk ir isz kitur atkakę, jeigu atkaks savo laike, galės czia gauti darbą.

Lietuvių yra czia mažai, vos 4 pavieni, apsivedusio, su szeimyna nėra nė vieno; yra du lietuvninkai lankanti saliunus.

Liet.

Milžinai ir nyksztukai.

Žmonių pasakose paminėta apie milžinus ir nyksztukus, taigi apie žmonis labai didelio ugio ir apie mažus. Argi tos pasakos paremtos ant iszmislo ir fantazijos, ar ant teisybės? Žinoma, žmonių pasakose fantazija daug pridėjo, daug padidino, bet ne viskas jose yra iszmislu be vertės.

Mokslincziai ne nuo seniai pradėjo tirinėti žemės gilumą ir todėl ji dar neisztirta priderancziai. Vidurinių amžių gadynėj, kada visi mokslai buvo sumonopolizuoti kunįgijos rankose, kasinėjimas senų kapų, tirinėjimas rinkimas žmonių kaulų buvo laikomas už didelę nuodėmę, todėl liekanos seniai praėjusių laikų, kurios gulėjo žemėj, juos galėjo kaip kada užtikti tik netyczia, kasdami szulinį arba ką kitą. Kada mokslai perėjo į svietiszkųjų rankas ir galybė kunįgijos sumažėjo, svietiszkiejie mažai paisė ant drausmių, bet ypacz uždrausti daigtai labiaus mokslinczius patraukė prie tirinėjimų. Bažnyczia, pamesziusi, kad ant jos drausmių ne paiso tirinėtojai, paliovė draudusi, atsiranda dar kur nekur nežinios apginėjai, bet tokių skaitlius nesididina ir ant jų keiksmų mažai kas paiso.

Pradėjo tirinėti žemės vidurius, kasinėti nuo labai senų laikų užsilikusius kapus, ypacz gi senas gamtos padirbtas žemėj olas, į kokias seniai, kada žmonės tikėjo į visokias piktas dvasias ir smakus buk tokiose giliose olose gyvenanczius, nieks nedryso nusileisti, užtiko jose kaulus žmonių ne paprasto didumo, daug didesnių negu dabar kur nors gyvenanti žmonės. Kaulus tokių didelių žmonių randa ne tik kitose svieto dalyse, bet ir Europoj. Kaulai tie parodo, kad labai seniai gyveno isztikro ir Europoj žmonės nepaprasto didumo, kokius prilyginus prie dabar gyvenanczių, galima isztikro milžinais vadinti.

Tauta gi mažo ugio iki sziai dienai užsiliko vidurinėj Afrikoj. Augsztis žmonių prigulinczių prie tos tautos ne pereina keturių pėdų. Jie yra normaliszkai sudėti, gana druti, taigi jų mažas ugis ne paeina nuo vargo, nėra tai iszsiveisusi, susilpnėjusi po įtekme neprilankių aplinkybių tauta, bet mažas ugis jos yra normaliszkas. Dabar persitikrino, kad žmones, ar gal czielos tautos, mažo ugio seniau gyveno ir Europoj. Kasinėdami senus kapus Prancuzijoj ir Vokietijoj ir czia užtiko kunus mažo ugio žmonių. Tokius kunus rado Alzatijoj ir Szampanijoj, teiposgi Szlėzijoj, ant rubežiaus Lenkijos ir Prusų. Žmonės mažo ugio, kurių kunus rado kapuose Alzatijos ir Szampanijos, palaidoti likosi seniau negu tų, kurių kunus rado Szlezijoj. Paskutiniai, kaip isztyrė vokiszki mokslincziai, isznyko tik 1000 metų atgal, tai gi laikuose kada Szlezijoj gyveno jau slavai. Ugis tų žmonių ne pereina 1 metro 20 centimetrų augszczio. Tai gi tuos žmones isz tikro galima laikyti už anuos žmonių pasakose paminėtus nyksztukus.

Nauji iszradimai.

. Gársaus italijono Marconio parengia stacija Kanados pakrantėse nuolatai siunczia telegramus be jokių vielų. Telegramai, juo toliau [illegible] lengviau duodasi perneszti isz Amerikos į Europą. Tokiu budu Marconio iszradimas darys didelę konkurenciją dabartiniems vieliniems telegrafams. Europoj telegrafai yra randų, Amerikoj gi jie yra savasczia privatiszkų kompanijų.

. Laikraszcziai paduoda, buk koksai J. Bell iszrado lakuną, kuris su atsakancziu pritaisymu pasikėlimui ant oro žmonių, galės lėkti prie z didelį vėją. Taigi iszpuola, kad tai yra naujas galintis lėkti priesz vėją - orlaivys, bet pas kėlimui neturintis balio-[illegible] astatytas ant to paties [illegible], kaip vaikų daromi isz popieros lakunai.

. Laikraszcziai toliau garsina, jog siuntinėjimas telegramų telegrafu be vielų terp Amerikos ir Europos Maroniui pasisekė kuo geriausiai. Marconi tvirtina, kad jis be vielų isz Amerikos į Europą per valandą gali be jokių stabdymų persiųsti po 1000 žodžių.

. Londono laikrasztis "Times" pranesza, jog į Londoną atėjo pirmutinis telegramas, iszsiųstas isz Cape Breton, Amerikoj, Marconio telegrafu be vielų.

Nauji rasztai.

Dede atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkiszka, sutaise K. B—a. ir M. P—is. Chicago, Ill. Spauda "Lietuvos". 1902 m. 62 pusl.

Komedija szita su mažoms ne žnaimioms permainoms versta isz lenkiszko. Ji cenzuros daleista perstatyti ant scenos Peterburge; todėl ir knįgos maskoliszkos valdžios, dėl jos pakraipos, ne gali persekioti, tą gal maskoliszkas randas daryti vien dėl lotyniszkų literų, kurių lietuviszkuose rasztuose maskoliszkas randas neužkenczia. Veikalas apdirbtas gerai, tinka ne vien perstatymui ant scenos, bet ir teip pasiskaitymui.

[illegible]

Kaltunas.

Kaltunas gerai pažįstamas lietuviams, kadangi kaltunuoti pasitaiko ir Lietuvoj lygiai terp vyrų kaip ir terp moterų. Kaltunuotų ypacz daug yra terp gyvento jų drėgnų, klampių aplinkinių, daugiausiai gi jų yra Minsko gubernijoj, teiposgi Lenkijoj, Vislos ir į ją įpuolanczių upių aplinkinėse.

Vokietijoj daugiausiai jų yra terp lenkų Poznaniaus provincijoj, terp Prusų lietuvių kaltunas jau beveik isznyko. Isz viso kaltuno apimtų Prusuose dabar yra apie 3000 žmonių.

Seniau net daugelis daktarų tikėjo, kad kaltunas yra tai kokia ypatiszka liga lankanti lietuvius ir lenkus ir kad nukirpimas kaltuno yra pavojingas, gali pagimdyti sunkesnę ir pavojingesnę ligą. Tokios nuomonės vienog sziądien prisilaiko jau vien tamsus žmonelės, bet ne daktarai, kadangi tie susekė tikrą kaltuno priežastį.

Kaltuną padaro plaukų skystimas, kuris sulipina plaukus; sulipimui gi padeda labiausiai žmonių įtikėjimas, kad kaltuno ne reikia stabdyti, prieszingai, reikia jam padėti. Ir isztikro jam padeda: augina ilgus plaukus, retai juos szukuoja, todėl plaukai sulimpa ir juo toliau, sulimpa vis drucziau ir labiau. Ant galo ir ant vyrų galvos pasidaro biaurios sulipusios kasos. Tas vienog labiausiai paeina nuo ne szvarraus užlaikymo galvos, nuo jos neszukavimo. Kada plaukai sulipo ir pasidarė kasos, tąsyk, žinoma, plaukų ne galima jau iszszukuoti, bet galima szukuojant galvą ne daleisti sulipti; szvarisi užlaikant galvą ir plaukus, kaltunas ne gali pasidaryti ir ne pasidaro. Tą matome juk ir Lietuvoj, kur kaltunas pasitaiko tik terp nemėgstanczių szvarumo ukininkų, o beveik ne matyt jo terp mėgstanczių didesnį szvarumą turtingesnių luomų.

Prusuose dabar daktarai pradėjo smarkiai kovoti su lankancziu dar lenkus kaltunu. Czia, jeigu pas daktarą ateina, arba patenka į ligonbutį turintis kaltuną, kad ir sergantis kitokia liga, tai jam pirmiausiai nukerpa kaltunuotus plaukus. Žmonės pats paskui pamato, kad nukirpimas sulipusių plaukų nė jokio pavojaus ne atgabena. Skaitlius kaltuno apimtų Prusuose jau labai sumažėjo. Butų jau gal su visu isznykę, bet, kaip daktarai sako, dvasiszkija tame daktarams ne nori padėti, ne nori aiszkinti ir prikalbinėti, kad kaltunuoti nukirptų kaltuną, o žmonės vien kunįgų įkalbėjimo klauso.

Vietines Žinios.

— Pirmą Kalėdų dieną, ant Ontario ulyczios likosi nuszautas saliunininkas Charles Laspe, turintis saliuną pn. 129. Nuszovė jį koksai Masson užtai, kadangi jam rodėsi, buk saliuninkas negerus gėrymus duoda. Užmuszėjas likosi suaresztuotas ir be abejonės sunkiai taps sudo nubaustas už žmogžudystę.

— Namuose pn. 88 Goult Court, gyvenime moteriszkės Pridget Carney expliodavo gazolinin's peczius. Degantis skystimas apliejo moteriszkę Carney ir atėjusį pas ją į sveczius 8 metų vaiką Johną Dalton ir uždegė jų drabužius. Kol ant riksmo atbėgo kaimynai, abidvi gazolinos aplietos ypatos sudegė su visu.

— Gyvenantis pn. 4228 So. Ashland ave. airys Richard Cummings numirė nuo nuodų. Nuodai, matomai, buvo vyne, kurio butelį Kuczių dieną atvežė kaipo Kalėdų dovaną nuo savo motinos mergaitė Mary Moniak. Cumming, iszgėręs vyno, apsirgo ir kol spėjo atvesti daktarą, pasimirė. Mary Moniak, jos motina ir tėvas likosi suaresztuoti ir pasodyti į kalėjimą skyrium. Kas į vyną priberė nuodų ir ar isztikro jame buvo nuodai, tas pasirodys isz tolesnių tirinėjimų.

— „Auszros" draugystės mėnesinis susirinkimas atsibus nedėlioj, 4 sausio 1903, 7:30 vakare. D-ro Graiczuno namuose, 167 W. 18-th st. Visi sąnariai teiksitės susirinkti. Jei rastųsi naujų, norinczių „Auszros" dr-tės sąnariais tapti, gali ateiti ir prisiraszyti. Įstojimas $1.00, mėnesinė mokestis 25c.

— Prieszais Francisca str. pacztinis pasažierinis geležinkelio trukis susimuszė su bėganczia to mis paczioms szėnims lokomotyva. Abidvi lokomotyvos iszbyrėjo [illegible] toriaus. Tas vienog ir no- [illegible]

— Prie to ir keturi geležinkelio tarnai likosi sunkiai sužeisti; terp pasažierių, ant laimės, sunkiai sužeistų nėra.

— Chicagos sveikatos užveizda garsina, jog nuo sziltinių žmonės gali sziek tiek apsisaugoti nuo užsikrėtimo gerdami arba pervirintą vandenį, arba gerdami jį su citrinos skystimu, kadangi, kaip susekė angliszki daktarai, citrinos skystimas užmusza sziltinę gimdanczias bakterijas.

Atsiliepimas Shenandoah, Pa. Lietuviszkų muzikautų beno.

Brooklyniecziai per „Vienybę" bara mus, kad mes, iszvažiuodami rinkti aukas, neapsigarsinome laikraszcziuose.

Mus kalnakasių unija nesiuntė aukų rinkt, nedavė ant kelionės jokių kasztų. Mes tą padarėme pats isz savo valios, paėmėme kasztus isz savo iždo; jeigu butume turėję kasztų porą szimtų doliarų ir nebutume surinkę ant jų uždengimo, mainierių unija nebutų sugrąžinusi mums kasztus. Ir mes muzikantai neesame turtingi, mes ėsame tie patys sztraikieriai, neturime isz ko uždengti didesnių kasztų. Musų vadovas, kuris mus vadžiojo po Brooklyną, galėjo gerai matyti, jog isz smulkių aukų niekaip negalėjo pasidaryti 150 dol.; jų nebuvo nė 20 dol. 150 dol. lengva isztarti, bet nelengva surinkti. Smulkių aukų Brooklyne surinkome 15 dol., o protestuojanti brooklyniecziai randa jų 150 dol. Taigi meldžiame smulkių aukų davėjų parokuoti tas aukas. Kokiu budu isz jų galėjo pasidaryti deszimtį kartų daugiau, negu mes surinkome Brooklyne? Aukos po doliarį ir didesnės pagarsintos Nr. 42 „Lietuvos"; buvo pagarsintos ir pravardės aukautojų ir kiek kas davė. Pagal Nr. 42 „Lietuvos": Brooklyne surinkome stambesnių aukų 347 dol. 69c.; smulkių aukų 15 dol.; nepagarsintos aukos dviejų aukautojų: S. Rinkevycziaus 2 dol. ir Josensono 5 dol.; nuo baliaus 103 dol., nuo ekskursijos ant 150 dol gavome czekį nuo p. Draugelio, 50 dol. patsai Draugelis prisiuntė lietuviszkam Lokaliui Mainierių Unijos į Shenandoah, Pa. Tokiu budu Brooklyne aukų surinkta isz viso $672,-69.

Waterburyj surinkome lygiai stambesnių ir smulkesnių aukų isz viso 222 dol., Union City $44, stambesnių ir smulkesnių, New Britaine 167 dol. su centais (Atskaitose reikia rokundą iszduoti ir isz centų. Rd.) Jersey City $43.53, Newarke $37.40. Tokiu budu pasidaro $1186.62. Isz kur gi brooklyniecziai randa $1383.41?

Sugrįžę į Shenandoah, davėme 150 dol. Mainierių Unijai Lietuviszko Lokalio; brooklyniecziai apskelbė, buk mes suszelpėme scabsus. Tas ne tiesa. Mes davėme pinįgus ne scabsams, bet tiems, kurie laike sztraiko pribuvo isz Lietuvos; jiems duota 150 dol.; ponas Draugelis pats prisiuntė 50 dol. į mainierių Lokalą.

17 vyrų muzikantų už savo darbą per 3 sanvaites rokavome po 19 dol. kiekvienam, taigi po 1 dol. ant dienos; tokiu budu pasidaro 323 dol. Pasidaro isz viso 573 dol., liekasi 513.62.

Graži suma likosi dar pas mus; (ją reikia atiduoti tiems, kam pinįgai sudėti. Rd.)

Brooklyniecziai sako "Vienybėj", buk mums pragyvenimas mažai kasztavo; bet dovanai viskas ne buvo; duokite ant dienos nors po kelias deszimtis centų 17 vyrų per 22 dieni, tai pamatysite, kiek pasidarys. Mums visiems muzikantams atsėjo ir už geležinkelį užmokėti nuo Shenandosh į Waterbury ir kitur, paskui sugrįžti; reikėjo ant kelionės daugiau iszleisti, negu yra ant geležinkelio tikietų, kadangi reikėjo ir karais pavažinėti. Suskaitę viską, pamatysite, kad mums vien kelionė, kiekvienam vyrui, kasztavo po 15 dol. Suskaitykite viską, o galėsite žinoti, kiek pas mus galėjo likti pinįgų. Brooklyne, teisybė, kur važiavome, tai už karus užmokėjo p. Draugelis, bet daugiau niekur mus teip ne suszelpė kaip Brooklyno p. Draugelis.

Vardan visų Lietuviszkų muzikantų Ch. Narkeviczia.

Privatiszkas pagarsinimas.

Daytone Oh. ir jo aplinkinėse apsigyvenę lietuviai, matydami savo tautietę, Oną Masijauckienę varge esanczią, kadangi ją vyras [illegible] apleido keli mėnesiai atgal, palikdamas su pulkeliu vaikuczių, susirinkę ant mitingo 7 d. bėganczio mėnesio, nutarė padaryti kolektą ant naudos nelaimingos moteriszkės. Iszrinkti kolektoriai: V. Ambrozaitis ir J. Karalius perėjo per susirinkusius. Gerovalios sekanti tautiecziai sudėjo aukas ant suszelpimo anos moteriszkės:

J. Tamulis	$1.00
S. Adomaviczia	.50
J. Petkanski	.25
F. Micłunas	.25
B. Velıuszis	.25
J. Katilenas	.25
S. Sadıek	.10
J. Skamponas	.25
J. Noreika	.25
J. Januszauskas	.25
F. Barzdžius	1.00
S. Mickeliunas	.50
A. Turskis	.50
S. Cepulenas	.25
A. Rugienius	.15
M. Bartusziunienė	.50
M. Bartusz unas	.50
J. Raszauskas	.25
Alek. Balseviczia	1.00
F. Macikas	.50
S. Nenorta	.25
Ant. Garnauckas	.50
J. Novak	.50
M. Aleksicas	.25
A. Sedereviczia	.50
M. Kuczirskis	.25
M. Aleksinas	1.00
L. Sarapinienė	.25
G. Vizgaitis	.50
J. Vizgaitis	.50
K. Juonaukas	.25
J. Augustaitis	.25
J. Szlapikas	.25
S. Rugienius	.25
A. Kubilius	.25
J. Sjtkus	.25
S. Sakalauckas	.50
A. Rinkeviczia	.50
R. Kumpienė	.20
J. Porerełskas	.50
A. Pasautskas	.50
J. Bıczienas	1.00
V. Ambrozaitis	.25
J. Karalius	.25
M. Bertulis	.25

Už sudėtas aukas, vardu nelaimingos Masijauckienės, iztariave szirdingą acziu aukautojams.

A. Sedereviczia.

Talpiname szitą pagarsinimą, nors jame yra privatiszki reikalai, pasitikėdami, kad neužilgio iszgirsime apie Daytono ir aplinkinių lietuvių aukas ir ant visuomeniszkų, tautiszkų reikalų. Szelpti nelaimėj draugus ir pažįstamus yra gražus darbas ir pagyrime vertas, bet dar didesnės garbės vertos aukos sudėtos ant tautiszko aukurc. Tikime, kad tie, kurie atmena apie vargus pažįstamų, neužmirsz savo tautos.

Rd.

Draugyscziu Reikalai

Pirmas Balius.

Chicago, Lietuviszkas Benas isz Chicago Heights, Ill. tures savo pirma baliu nedelioj, 4 Sausio, Freiheit Turner saleje, 3417 S. Halsted St., terp 34 ir 35 ul. Prasides 4 val. vakare. Inženga vyrui su motere 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecza atsilankyti. Komitetas.

Chicago. Dr-te Lietuvos Broliu tures savo baliu subatoj, 16 Gegužio, vakare, Pulaskio saleje, 800 S. Ashland ave. Todel meldžia visu kitu draugyscziu nedaryti toje dienoje baliu ne teatru kad nekenkti musu baliui. Komitetas.

New Britain, Conn. Dr-te Sz. Juozapo tures savo baliu subatoj, 10 Sausio, Turner saleje, ant Arch St. Prasides 7 val. vakare. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecza atsilankyti. Komitetas

Orange, N. J. Lenkiszkai-lietuviszka Dr-te vardo Mickeviczliaus laikys savo antra metiniu baliu subatoj, 10 sausio, Lycium saleje, kerte Nassau ir Valley ul. Prasides 4 val. vakare. Inženga 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecza atsilankyti. Komitetas.

Minersville, Pa. Sziuomi praneszu sanariams "Spindulio Szviesos Dr-tes," Minersville, Pa., kad už 3 menesius laike sztraiku užvilktos mokesties visi yra paliuosuoti. Bet tie, kuriems 3 menesius atemus dar liks už 6 kalti, ir iki 3d. sausio neužsimokes, ne žinios apie save neduos toki visi pasiliks isz Dr-tes knygu izbraukti. J. Ramanauskas, sekr. (2—1)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, Antano Szlamo, Kauno gub., Panevežio pav., gyvena Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Juozapas Szlamas,
2 Summer St., Lewiston, Me.

Pajieszkau savo pusbrolio, Juozapo Mitkeviczliaus isz Skaudviles parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.
Izidorius Rimeikis,
924 S. Water St., Philadelphia, Pa. (9—1)

Kas užtemys kur Jona Kemeža, teiksis man duoti žine ant adreso:
Andrius Micuta,
875 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieszkau savo brolio, Jono Balaszaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Keidžiu, gyveno Wilmington, Del. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Izidor Balaszaitis, [illegible]
279 Wilber St., Scranton, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio, Franciszkaus Urbanaviczliaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Seredžiaus parap., kaimo Pesztviu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Joe. Klasauckas,
Fallston, Beaver Co., Pa.

Pajieszkau Tamosziaus Jenciaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Kviedainos parap., kaimo Pagraumeliu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Adomas Deivikas,
212 First St., Elizabeth, N. J.

Pajieszkau doros lietuvaites ant apsivedimo. Asz esiu 23 metu senas. Ant pareikalavimo suteiksiu savo fotografija.
Adr.: F.J.W. Balth,
(9—1) Box 9, Walkers Mills, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Jono Tyltino, Kauno gub., Sziauliu pav., kamo Milmuntu, gyveno Baltimorej. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jurgis Tyltinas,
111 Chicago, St., Kenosha, Wis.

Pajieszkau savo szvogerio Aleksandro Damijonaiczio, isz kaimo Skrynupiu, Griszkabudžio parap., Vladislavavo pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jurgis Riestis,
501 Illinois ave., E. St. Louis, Ill. (16—1)

Pajieszkau savo brolio, Antano Masio, isz kaimo Lapankos, Gižu parap., Vilkaviszkio pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Kazimieras Masis,
76 Ward St., Worcester, Mass.

Aukos ant Kankintiniu.

A. Budžius,	Chicago, Ill.	.50
K. Midkeviczia		.50
N. N.		.50
D. Skrebis		.50
J. Girijotas		.20
E. Girijotiene		.20
B. Girijotas		.40
M. Girijotaite		.10
E. Girijotaite		10
A. Buza,	Thorp, Wis.	.30
T. Vaitkunas		.30
J. Zavistanaviczia		.50
F. Mikolainis		.25
Mart. Zeczius,	Denver, Colo.	.50
Juoz. Zeczius		.50
Sim. Mack,	Elizabeth, N.J.	1.00
Mat. Neimana,	New. Britain, Conn.	.50
Mik. Valukonis		.50
Juoz. Valentukonis		.25
Marijona Linnikiene		.15
Katarina Mikaloniute		.25
Ant. Labutis		.51
Ant. Neimanas		.27
Jonas Kardokas		.26
Jonas Linnikas		.11
Kaz. Kazlauckas		.15
	Sykiu	$9.30
	Buvo	85.65
	Viso	$95.95

"AUSZROS" fondas.

Dras A. Graiczunas, Chicago, Ill.	1.00
V. Miszeika	1.00
J. Szernas	1.00
A. Lalis	1.00
A. Olszevskis	1.00
Jonas Ilgaudas	.30
Jok. Kulis	.25
J. Kodis	.25
Žukauskas	.25
Mikas Tananeviczius	.25
Ant. Žemaitis	.25
Alb. Jokubka	.25
J. Šlikas (zecer.)	.15
Ant. Tananeviczius	.10
St. Tananeviczius	.10
P. Bujauskas	.10
Sim. Mack, Elizabeth, N. J.	.50
Sykiu	$7.75
Buvo	125.00
Viso	$151.75

Aukos Visztaliui.

Sim. Mack, Elizabeth, N. J.	.50
Buvo	4.05
Sykiu	$4.55

ATITAISYMAS.

Nr. 50 "Lietuvos", aukose ant kankintiniu isz Baldvinsville, Mass. insiskverbe sekanczios klaidos: Marijona Geležyte, kuria reik skaityti Gelcziute ir Jokubas Slepaviczia, reik skaityti Stepaviczia.

DOVANOS.

Kas pas mane užsiraszys "Lietuva" ir užsimokes viso meto prenumerata gaus pulku kalendoriu arba kitokia kalendoriaus vertes knygele dovanu.
L. Gavlis, "Lietuvos" agentas.
2018 N. Washington St., Baltimore, Md.

Reikalingas geras Lietuvys dirbti ant farmos. Tegul raszo lietuviszkai ant adreso: George Matus, Devalls Bluff, Arkansas.

Reikalauja vyru arba merginu prie iszkarpymo skyluczių skurose.
Joseph Krogulski,
114 Barber St., Chicago, Ill.
(16—1)

Pajieszkau darbo prie buczernes ar groseres. Turiu jau keliu metu praktika. Adresuokite:
M. Daugirda,
122 String St., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo geras graboriaus biznis su arkliais, karietomis ir visomis prietaisomis.
Frank Haiduk,
8756 Exchange ave., So. Chicago, Ill.
(23—1) Telefonas 1252 S. Chicago.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažata balta, korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siuncziant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus primtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

AR REIKALAUJI?

Knygu, Abrozu, Abrozeliu, gražiu su paincziavonems gromatoms Popieru, drukuojamu Maszinukiu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Kataliога.

Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.

Ar reikalauji siusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.

Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszczioja, niekada ne žusta, o prekes pigesnes kaip kitu.

Lietuvos redakcija teipgi užsiima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir už algas. Ta viska atlieka už labai maža preke. Ko tik reikalauji raszyk indedamas už 2c. marke ir gausi atsakyma.

Adresuok.
A. OLSZEWSKI
924 33-rd St. Chicago Ill.
Sub Sta. 60.

Biblija turinti 382 pusl. su 379 abrozais, yra tai vienatinė ant svieto Biblija su lotyniškom litarom išėjo iš po spaudos. Yra akyva kožnam vyrui ar moterei; ši knyga bus verta $5.00, dabar gaunama vien pas agenta Ant. Zemaiti, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik už $1.00. Pinigus siuskite vien registruotam laiške.

Radikaliszkas Iszgydymas: Reumatizmo, drugio, kosulio, papučku nuo veido, plauku nusilpimo, užsikrečiamu ir visokiu ligu. Mes duodame roda ir gyduoles su drukuotu aprašymu kaip jas vartoti. Butinai reik aprašyti ligos symptomus.
Drs Brundza Co. Br'way & S.8th st., Brooklyn, N.Y

Falszyva informacija.

Skaitytojai laikraszcziu privalo saugotiesi bile apgarsinimu. Geri laikraszcziai saugojasi talpinimo melagingu apgarsinimu, bet ir prie geriausio saugojimosi insiverže nekatra apgaviingi apgarsinimai ir geriausiuose laikraszcziuose. Žmones perskaite apgarsinima retai kada pasirupina isztirti apie jo teisinguma, bet tuojaus intiki ir savo prieteliams ji rodyja, per ka ne karta gali didžiausia skriauda pagaminti. Musu mieriu yra priimti tiktai teisingus apgarsinimus, nekenkianczius žmoniu sveikatai ne turtui. Taigi ir Triner'o Amerikoniszkas Elxiras Kartojo Vyno rodosi niekam iksziol nepadare skriaudos ant sveikatos ne turto, ir kiek girdeti daugumas ji gire, jog esas geriausiu vaistu ant valymo kraujo ir sudrutinimo nervu, nes mat jis yra dirbtas isz grynu vynvuogiu naturaliszko toniko. Taigi jis gydo plya, reguliuoja apetita, padaugina ir valo krauja ir sutvirtina nervas ir muskulus kuno. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ETHNOLOGIJA, arba Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

mokslais, bet savo tarnus ir padėtojus. Kaip vidurinių amžių mokyklos buvo įnagiu bažnyčios ir dvasiškijos, teip po revoliucijai jos pastojo įnagiu valdžios. Valdžia buvo sucentralizuota Paryžiuj, ji ir prie gero noro negalėjo žinoti visų mokyklų reikalų, ypač kraštuose toliau nuo Paryžiaus. Centralizuota valdžia visur yra priešininkė pirmžengystės, tą geriausiai matome ant kunįgijos. Centralizacija apšvietimo Europoj negalėjo išduoti gerų vaisių ir jų ištikro neišdavė. Daugiausiai savystovystės mokyklos turi Šveicarijoj, kur valsčiai arba kantonai turi niekuom neaprubežiuotą tiesą rengti tokias mokyklas, kokios valsčiui patinka ir kokias tik gali užlaikyti; centrališkos valdžios neturi tiesos kištiesi į mokyklų reikalus, nė primetinėti joms savo mokintojų; kantonai gali įvesti tokius pagerinimus, kokių tik geidžia, visai nereikalauja klausti centrališkų valdžių. Tokią savistovystę turi ir Amerikos mokyklos iki šiol.

Anglijos mokyklos palaikė daug negerumų užsilikusių nuo vidurinių amžių gadynės. Pradinis lavinimas, jeigu neapleistas su visu, tai visgi nesuorganizuotas, kaip reikia. 1902 m. Anglijos randas užmanė suorganizuoti geriau visą lavinimo sistemą, bet rando projektas neranda didelio pritarimo parlamento, kuris gali su visu atmesti rando projektą. Anglijos mokyklos turi kuo mažiausius ruimus. Anglijos randas duoda mokykloms pašelpą, bet iki šiol nesikišo nė į jų organizaciją, nė į mokinimą. Tik 1832 m. Anglijos parlamentas paskyrė mažą sumą ant rengimo pradinių mokyklų. 1856 m. likosi prie vidaus ministerijos parengta dalisprižiurėjimui pradinių mokyklų, bet tik ant parėmimo privatiškų mokyklų rengėjų. 1870 m. kiekviename apskrityj, kur buvo per mažai mokyklų, likosi parengti speciališki komitetai, kurie turėjo tiesą rengti pradines mokyklas, gerinti ėsančias ir prižiurėti mokinimą. Iki pusei 19 amžiaus Anglijoj nebuvo nė speciališkų, išlavintų pradinių mokyklų mokintojų; mokyklose mokintojai mokino, kaip jiems patiko, kaip mokėjo, be jokio sistemo.

Turtingiausios mokyklos yra tos, kurias lanko vaikai turtingesnių luomų, taigi: gimnazijos, kolegijos, ypač gi universitetai. Organizacija svarbiausių Anglijos universitetų Oxfordo ir Cambridge yra tokia jau, kokia buvo kitur vidurinių amžių gadynėj. Juos lanko tik turtingų luomų vaikai, mokslai suteikiami neturi nė jokio praktiško pritaikymo. Tuose universitetuose mokina: kalbų, istorijos, matematikos, gamtos mokslų, filozofijos; profesoriai gyvena su studentais; įstatai studentams panašus į įstatus zokoninkų kliošoriuose. Universitetai tie tveria au-[illegible] tonomišką korporaciją; užslaiko jie iš senų užrašų ir dovanų turtingų. Randas jų neprižiuri, bet ir nieko ant jų užlaikymo neduoda. Kaip buvo kitur vidurinių amžių gadynėj, teip dar šiądien yra seniausiuose Anglijos universitetuose Oxforde ir Cambridge: čia dar vis pirmutinę vietą užima teologija; studentai visų fakultetų, laikydami egzaminą ant diplomų, turi laikyti egzaminą teiposgi iš: šventraščio, dogmatikos ir humanitariškų mokslų, neturinčių nė jokio susirišimo su kitais fakulteto mokslais. Ne tik universitetuose, bet visose Anglijos mokyklose, net speciališkose, tikėjimas stovi ant pirmos vietos ir randas neduoda pašelpos mokykloms nesirupinančioms apie tikėjimą. Tuom tarpu nė doriškai, nė tikėjime anglijonai nestovi augščiau už kitas civilizuotas tautas; tikėjimas remiasi vien ant pildymo formų ir apeigų, bet ne ant jo dvasios. Tas iš dalies juk yra veik visuose krikščioniškuose kraštuose; Lietuviai nužengė net dar toliau: jie neužkenčia visų tų, kurie kitaip tikėjimiškas formas atlieka, bet tankiausiai pats nesupranta dvasios savo locno tikėjimo. Tikėjimas ištikro nesiremia ant pildymo formų, bet ant dvasios; forma pati nieko nesveria.

Vokietijoj mokyklų surėdymas užima kaipi tarpą terp prancuziško ir angliško sistemų. Universitetai čia rando užlaikomi, bet rėdosi autonomiškai, randas iki šiol nesikišo į budą ir pakraipą profesorių lekcijų, tik paskutiniuose laikuose bando kaip kada įsikišti, bet tas gimdo smarkų pasipriešinimą visų profesorių. Vokietijos universitetai ne tik lavina moksliškai jų lankančius, bet mokina ir visokių praktiškų mokslų, išlavina profesijonališkai lankytojus. Vokietijos profesoriai savo raštuose išreiškia savo nuomones drąsiai, nepaisydami ar tos nuomonės valdžią turintiems patinka ar ne: didesnė dalis svarbesnių pažvalgų išreikšta universitetų profesorių. Anglijos profesoriai tame neatsižymėjo; svarbiausios nuomonės ir svarbiausi angliškoj kalboj moksliški raštai parašyti vyrų stovėjusių toli nuo universitetų. Anglijos universitetai didžturčių užlaikomi, o tie nekenčia žmonių atvirai išreiškiančių savo nuomones, ypač nesutinkančias su nuomonėms didžturčių. Darwin, Spencer, Mill ir kiti pagarsėję moksluose anglijonai stovėjo iš tolo nuo universitetų.

Neprigulmingumas mokyklų nuo rando visada išduoda geresnius vaisius, negu jeigu randai daboja kiekvieną mokintojo žodį ir aprežia jam rubežius jo mokinimui. Tą matome geriausiai antai Maskolijoj, kuri ir apšvietime ir moksluose stovi žemiau už kitas Europos tautas. Surėdymas todėl angliškų mokyklų kaipo laisvų, neprigulmingų nuo rando įtaisų yra geras. Tikėjimiški raiščiai, primesti mokykloms teip žemesnėms kaip ir augščiausioms, paeina vien nuo įsiviešpatavusių pažiurų angliškoj draugijoj. Tuos raiščius, ankščiau ar vėliau, draugija išmes iš mokyklų ir suteiks joms laisvę, pastatys mokyklas ant tikro pamato. Paskutinės parlamentui ant užgyrimo, rando paduotos, tiesos stengiasi paliuosuoti nuo tikėjimiškų vystiklų angliškas mokyklas, bet parlamentas rando užmanymo nepriėmė: vieniems nauji įstatai rodėsi per daug liberališki, kitiems gi per mažai liberališki. Todėl jų nieks nerėmė.

Amerikos centrališkos valdžios nesikiša į mokyklų reikalus, tas palikta atskiriems stetams. Taigi Amerikos mokyklos stovi ant pamato angliškų, bet kad Amerikoj nėra viešpataujančio tikėjimo, nėra nė tokio, kuris ar per daugumą išpažintojų ar dėl kitokių priežasčių galėtų sau savintiesi didesnes tiesas už kitą, tai tuom pačiu čia mokykloms negalima primesti tikėjimiškos pakraipos. Rengimo vienog tikėjimiškų mokyklų nieks nedraudžia ir tojė laisvė išduoda kuo geriausius vaisius. Mokyklas rengia, kas nori, mokina ko nori. Štetų valdžios, miestai ir miesteliai, parapijos, draugystės ir privatiškos ypatos lenkėjui rengia visokias mokyklas. Kaip kokiuose štetuose ant mokyklų eina trečdalys visų surinkimų, o kaip kokiuose miestuose ant to apverčia dar daugiau. Ant naudos mokyklų nauji stetai paskiria didelius žemės plotus, kurių vertė auga besidauginant gyventojų skaitliui. Milijonieriai aukauja milijonus ant mokyklų: antai garsus Rockefeller vien Chicagos universitetui paaukavo 15 milijonų doliarų. Bostone viena turtinga moteris paskyrė pusę milijono doliarų ant parengimo amatininkiškų varstotų prie miesto viešų mokyklų. Viena iš geriausių Amerikos moksliškų įtaisų, garsus Smithsono institutas, uždėtas privatiškos ypatos; garsus Kalifornijos universitetas, paskirtas vyriškiems ir moteriškiems studentams, parengtas milijonieriaus Stanfordo, kuris ant to davė 25 milijonus doliarų.

Nors randas beveik nieko neduoda ant mokyklų, prie prezidento Washingtone nėra nė atsakančios prižiurėjimui lavinimo ministerijos, kas yra kiekvienoj Europos viešpatystėj, bet Amerikoj daugiau yra gerai aprupintų materiališkai mokyklų negu kur nors Europoj ir mokyklos besimokinančių turi daugiau negu daugelyj Europos viešpatysčių. Antai viename tik Bostone yra netoli 600 pradinių mokyklų su beveik 100000 besimokinančių, 60 augštesnių mokyklų, 24 speciališkos, iš kurių 22 atidarytos vakarais: viena normališka mokykla rupinanti mokintojus mokykloms. Kas metą skaitlius mokyklų didinasi, senas gerina. Prie bibliotekų ir muzejų yra kursai visokių mokslų.

Amerikos mokyklose, teip pradinėse kaip ir augščiausiose, mergaitės mokinasi drauge su vyriškos lyties vaikais. Yra čia ir daug augščiausių mokyklų paskirtų vien mergaitėms, arba vien vyriškos lyties vaikams. Skaitlius moterų mokintoju didinasi kas metas.

Programai mokslų amerikoniškose kolegijose ir augštesnėse mokyklose, ar jas lanko studentai abiejų lyčių, ar vien viena, yra vienoki visame abiemdviem lytims. Už mokslą augštesnėse Amerikos moksliškose įtaisose ima gana didelį mokestį. Tą besimokinanti gali uždirbti kaip nori, kad ir pasisamdydami už tarnus turtingesniems studentams, arba priimdami visokius pašalinius užsiėmimus. Gyvenanti kolegijoj studentai turi kuo plačiausią laisvę: išeina, kada jiems patinka, pareina, kada nori, priima svečius, rengia su-[illegible] sirinkimus, užprašo gimines ir draugus. Priguli į visokius kliubus, Užsiima jodinėjimu, irklavimu, gimnastika ir kitokiais sudrutinančiais fiziškas pajiegas darbais. Amžis neaprubežiuotas: gali pastoti teip jauni, kaip ir senesni. Ant pastojimo reikia išlaikyti gana lengvą egzaminą iš: istorijos, literaturos, geografijos, matematikos ir lotyniškos kalbos.

Apskritai imant, surėdymas mokyklų Amerikoj yra geresnis negu daugelyj Europos kraštų; jeigu čia yra kas blogo, tai tas nepaeina nuo surėdymo, bet nuo ypatybių mokintojų ir nuo prižiurėtojų mokyklų. Ideališkų mokyklų ir mokintojų nėra ir nebuvo ant svieto. Kaip viskas teip ir mokyklos turi taikintiesi prie reikalavimų draugijos. Ir Amerikos mokyklos, nors jos materiališkai geriau aprupintos negu Europoj, negal but už ideališkas laikytos, kadangi kaip visur teip ir čia, jos turi taikytiesi prie reikalavimų draugijos; reikalavimai gi jos ne visur vienoki.

Tauta, įgavusi galybę per kares, ne tiek rupinasi apie protišką lavinimą ukėsų, kiek apie išdirbimą fiziškų pajiegų, kadangi jos kareiviams neatbutinai reikalingos. Tautos apimtos tikėjimiško fanatizmo niekina viską, kas neremia tikėjimo, kas su juom neturi susirišimo; aristokratiškose draugijose labiau paiso ant literaturos, mokslų, dailės, filozofijos. Taigi tautos lavintojai pirmiausiai turi apsvarstyti, ką jie nori iš jų lavinimui pavestų išdirbti: kareivius, fanatikus, artistus, ar paklusnius rando įnagius, vergus, ar kitokius? Kiekvienai tautai mažiausiai reikalingi fanatikai, vergai, valdininkų įnagiai; tvirtų vienog fiziškai, išlavintų moksluose ir dailės supratime, žmonių su pastovioms nuomonėms, tvirto budo, energiškų nė viena tauta negali niekinti; tas kiekvienai naudą atgabęs, jeigu visi jos sanariai bus ne vien tvirti fiziškai, bet ir dvasiškai, jeigu turės visopusiškai islavintą protą. Ne reikia užmiršti, kad senas rymionų priežodis, paniekintas vidurinių amžių fanatikų, neužkenčiančių kuno ypač pas vyriškius, jog tik tvirtame ir sveikame kune gyvena sveika ir tvirta dvasia, yra teisingas. Todėl lavintojai neprivalo to niekinti.

Užduotė mokyklų yra: ne vien lavinti protą, išdirbti fiziškas pajiegas, kam teip smarkiai priešinosi kunįgai, kada jų rankose buvo mokyklos krikščioniškuose kraštuose, bet teiposgi pakelti doriškai žmones, suteikti jiems energiją ir pastovumą. Teisybė, vidurinių, net naujų amžių mokyklų programuose buvo patalpintas mokslas, doros drauge su tikėjimu, bet tas mokslas neatsakančiai vedamas, neišdavė vaisių, doriškai nieko nepakėlė. Doros ir tikėjimo mokino kunįgai, o jie niekur gerais, sumaniais pedagogais nepasirodė, per savo mokinimo metodą daugiau blogo negu gero pasėjo. Kunįgų rankose buvo sumonopolizuotas įkvėpimas doros, anto jie turėjo ir turi bažnyčias, sunaudojo mokyklas, bet per neatsakantį mokinimą nė su pagelba bažnyčios, nė mokyklų doros nepakėlė. Ką gi pakels, jeigu jiems patiems tankiai truksta teisingo supratimo doros! Jiems užtenka, kad žmonės pildytų bažnytines formas; tas vienog nėra dora; pildymas bažnyti-

(Toliaus bus.)

Reikalauja 500 mainieriu, leberiu, teipgi prie farmu ir giriu darbo, mechaniku, profesijonalistu, in miestus ir kaimus. Teipgi reikalingi pirkejai namu ir farmu ant Pietinio Pacifiko pakranczių lygiai in vakurinius ir sziaurinius Steitus. Ten pilna darbo, namai ir farmos pigios. Auksine laime kiekvienam kurs nor pagerinti savo buvi. Asz turiu pigias szifkorczu ir geležinkelio prekes, kiekvienas norintis kur nors keliauti atsiszaukite pas mane arba raszykite įdedami už 2c. markia ant atsakymo.

J. Lucas, lietuviszkas agentas, 118 5th Ave. Ruimas 1. Chicago, Ill.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po............52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.........52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 257 4-th St.

WORCESTER, MASS.
K. W. Blažaitis, 18 Union ave.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 334 E. 55-th st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.

BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balcziunas 310 Bedford ave.

ELIZABETH, N. J.
Jurgis Orinikaitis, 75 Wall st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

PITTSTON, PA.
Alek Lakaviczia, 109 Even st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Možeika, 398 Elm st.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,
V. J. Ushkuris,
Frank Eismont.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knygas už tą paczią prekę kaip ir redakcijoje.

"Lietuvos Iszleistuve.

Naujausios Knygos.

Adomas Myckevyczia 1798 – 1855 m. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. Apraszė A. J. Daubaras......15c.
Atminimai už motinos duszia. Apsakymas isz tikru atsitikimu kaip Lietuvoje Zekvijos atsibuva......5c.
Aukos Kares Dievui. Parasze Jonas Gražys. Szi k... suprantamoj kalboj apraszo visas kares kokios kada buvo ant svieto, kiek jos kasztavo, kiek žmoniu iszžude ir kiek žmonijai blogo atgabeno......10c.
Dede atvažiavo. Komedija viename akte. Draugystes užsiimanczios teatru loszimu tegul nusiperka szia knygele, o gales duoti nauja ir pilna juoku teatra, kuris užganedins ger... publika. Yra tai graži komedija ir reikalauja tiktai 6 ypatu jos perstatymui......20c
Grabnyczių žvake. Graži pasaka..5c.
Judoszius. Apraszymas kaip tuli lietuviai laike lenkmeczio maisztų 1863m. buvo sznipukais ir maskoliams iszdavinejo savo brolius ant suszaudymo kitus isztremimo Siberijon...5c.
Kas isz ko gyvena. Iszleido L. S. D. P. Parasze Diksztein. Knygele gvildenanti darbininku reikalus......10c.
Kur musu iszganymas? Knygele istoriszkai-politiszka — dideles vertes. Jos turinys: Latviu judejimas; Politiszkos partijos Czekijoje; Dabartine Lenkija ir jos siekiai; Kapitalizmas ir tautiszkas klausimas Lenkijoje; Politiszkos partijos Lietuvoje ir ju istorija; Statistiszki bruožai kiek kas turi žemes, žemes naszumas. skolos, gyventojai, pramones ir t.t......25c.
Kaip sutaisytas žmogaus kunas. Parasze S. M. Iszleido Tevynes M. Dr-te. Yra apraszytos ir paveikslais parodytos visos dalys žmagaus kuno kaip jos sutvertos, kaip ju nervai sujungti, kaip jos turi savo gyvuma, kaip veikia ir tt. teipgi ai raszymas tulu ligu. Knygele yra geros moksliszkos vertes......30c
Kaip apsireiszkia gyvastis žmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveikslais visas dalis žmogaus kuno kokiu budu jos visas turi gyvybe ir savo sveikme......15c.
Nebepirmas. Paveikslelis isz moksleiviu gyvenimo......5c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas......5c.
Paveikslai. Pasąka isz lietuvių gyvenimo......10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida)......25c.
Sugriautas Gyvenimas......5c.
Szunadvokatis......15c.
Szvente 1-mos d. Gegužes menuo, 1902 m. Iszleido Lietuviszkoji Social-Demokratu Partija. Apraszymas nuo ko prasidejo szventimas pirmos gegužes menuo dienos ir kaip ji buvo szvencziama darbininku 1902 metuose....5c
Tekinimo amatas. Kas nori iszsimokinti tekorystes amato tegul nusiperka szia knygele, o joje ras gerus pamokinimus iszaiszkintus rasztu ir paveikslais......15c.
Žemiu Dulkes. Apysaka paraszyta M. Radzeviczutes. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku......50c.
Speka ir Medega jau iszejo isz po spaudos. Preke......$1.50
Gražiais drutais apdarais......$2.00

MIETUVOS REDAKCIJOJ DAR YRA GAUNAMOS IR SEKANCZIOS KNYGOS:

Istorija Lietuvos, Skirmuntaite....25c.
Mužikelis......10c.
Vaiszes Kristaus pas popiežiu......5c.
Vienakis......5c.
Bestiality of Russian Czardom......5c.
Auszra 1884 metu......$1.00.
Auszra 1885 metu......$1.00.
Kalendorius 1893 metu......15c.
Programas Liet. Social. Partijos....5c.
Žirgas ir Vaikas......30c.

Knygos sawos spaudos.

Akywi Apsireiszkimai Swieto ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi......30c
Aritmetika. Knyga iszsimokinimui rokundu. Preke......25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti cielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke......35c
Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkąją ekonomiją. Kokiais keliais issidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo......35c
Arvyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebuvo ytiingu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 27 puslapiai......15c.

Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradedus nuo mažu vabalelių iki daejo iki paukszczių, žvieriu ir paties žmogaus, su paveikslais......40c.
Baudžiava Lietuvoje. Parasze žmogus. Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje įvyko, kaip atsiliepe ant lietuviu, kaip ilgai ten tvėrė kada ir kaip tapo panaikinta......15c
Dvyniai Vagiu. Parasze kun. Dembskis. Iszleido Susiv. Lietuvių Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslėliu Laokoono grupos. Knygelė patiekta reikalui pakėlimo moteriszkės. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszke tapo žemesne už vyriszki ir paduoda rodykles ant jos pakėlimo......25c
Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti isz asztuonių sekanczių gražių pasakaicziu: Atsiveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis......15c
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nafkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulyginant iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni: isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ažerų, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokiuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju; koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szaltiai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslėliais: mapu, gyvuliu ir tt......$2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasai ant nugaros ir szono. Preke......$2.50
Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais......$2.00
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais......$2.50
Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkeviczių, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveikslėleis......20c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo važiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo taip-pat Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gyvenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke......$1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose......$1.35
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augmenis, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslėliu., 129 puslapiai......35c.
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis......10c
Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. V. Dembskis......15c
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisų atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpjode tojo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima......15c
Lietuwiszkas Lementorius su poteriais, katekizmais ir mistranturu......15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju budą ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszviesti......75c
Drutuose, gražiuose apdaruose......$1.00
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra aprasyta lenku politika kaip jie pasielge su lietuvos kunigaikszcziais: Keistucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteliyste yra mums naudinga ar bledinga......15c
Lietuviu pratevial. ... tuvos Myletojas. Knyga turi ... puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviai pratevial. Apraszo lietuviu padejimą dar 800 metu priesz Kristaus gimimą......50c
Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams......25c
Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus......50c
Apdarytas......65c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos......25c
Puiki istorija apie Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantrei iszkentejo......20c
Pamokslai Izmintiies ir Teisybes iszguldinėti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 gražiu, juokingu ir izmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinancziu skaitimo tegul nusiperka szią knygelę, o gardžiai pasijuoks, žmonese tures ką papasakoti ir ant kiekvieno užklausimo mokes duoti izmintingą atsakymą......50c
Rankvedis gromatų raszymui. Pamokinanti knygelė kaip raszyti gromatas visokiuose reikaluose į visokių luomų žmonis: į giminės, draugus, prekėjus, ponus, kunigus, urėdninkus, ir į patį carą. Teipgi meilingi laiszkai jaunikaiczių į merginas ir merginų į jaunikaiczius reikale susipažinimo ir apsivedimo......40c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka, paszvesta jaunumenei......25c
Speka ir Medega, principai prigimtinio surėdymo visatos drauge su moraliszku mokslu ant anų paremtu. Visiems suprastinai parasze prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiszką laidą, su mažais prideczkais isz senesnių laidų lietuviszkai perguldė Dras J. Szliupas. Su paveikslu ir biografija raszaliaus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykus, kuriuos žmonės vadina Dievo surėdymu......$1.50
Gražiuose, drutuose apdaruose......$2.00
Svieto pabaiga. Kas nori žinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito szią knygelę..10c
Senu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsoną; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanalus ar imdami isz žemes anglis, randa giliai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado czielius, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos sieksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žverics kuno užaugo jos eile keliolikos sieksniu storio. Moksliincziai isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augsztesnes veisles, ir pagal storumo ir senumo žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip senai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 150 paveikslu invairiu senu gadyniu isznykusiu sutverimu. Preke......$1.00
Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki moksliszki ir draugijiszkai politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu......50c.
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslėliais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslainę......25c
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin's. Verte Drugys. Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes: kaip jis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir jenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens laszelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukritę dideliis darbus veikia: sniegas kurtais uždengia cielus kaimus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdamas nuo saules keicziasi in vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia ta pati darbą kaip ir ant virszaus žemes......10c
Žmogus Nepilnszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graži apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusius. Szita apysakele užima kiekviena jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes......10c

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

An...ėiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sužiia Vieszpaties Jezaus......5c
Anima Villis, naujausia ir gražiausia pasaka, kuria skaitytojas atsidžiaugt negales....75c
Apaka Diewo, pasaka......50c
Anersono pasakos, P. Nerio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje......15c
Apie Joną Twardaucką geru burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus......25c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negirdėjo......50
Duonos jieszkotojai, apysaka H. Senkieviicziaus......35c
Du puikus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku......50c
Gywenimas Stepo Raudnosio, pasakos......15
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, ant kuria lietuwiai jau daug kartu girdejo......50
Ideja ant meszlyno. Apysaka musu dienu. Aukauja broliams lietuwiams Musu......10c
Istorija gražios Magelonos......15c
Istorija septyniu Mokytoju......80c
Lietuwiszkos Pasakos, ...edega lietuwiszkai tautologijai. Surinkta Dro J. Basanawicziaus. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias; Perkunas ir welnias. Žmogus ir welnias; Apie raganas ir raganius; Apie Deives, Laimas ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus, Apie milžinus; Apie žalczius ir smakus; Apie wilktakius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kures dar ir sziądien daugybe lietuwiu tiki buk tai wis buwus teisybe......$1.50c
Kas teisybe tai nemelas, puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo......15c
Kaukazo Belaiswis. L. Tolstojaus apysakele. 10
Kunigas, puikus apraszymas isz gywenimo lietuwiu......50c
Kn. A. Bubos Prozaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 gražiu pasaku, paraszytu kn. Burbos, buwusio klebono lietuwiszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkiu Andrius", "Szwiesule", "Drasybe ir iszmintis žmogaus", "Apiburta awis" "Tewo paskutiniai žodžiai", "Naujalenkis isz priewartos", "Sesuo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucugvano Austrijos", "Sodžiaus eigeta", "Welnio iszpažintis", "Smertis ant nosies"......80c
Kekształu Simas ukiszka apysaka. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas pre ukininkystes......10c

Naujas Iszradimas

kaip išsigydyti nuo reumatizmo, kuris kankina daugeli darbininkų. Serganti reumatizmu jaučia skaudėjimą kojose, strėnose, nugaroje, pečiuose, rankose ir per neatsargumą tampa nelaimingu iki smert. Daktarai iki šiol neišrado gyduolių nė patentuotų įrankių, kuriais galėtų išgydyti reumatizmą. Visoki linimentai ir visoki kiti gydymai ne tik kad neišgydo reumatizmo, bet priešingai, dar jie tą ligą padidiną ir padaro ją neišgydoma. Kad atsiliuosuoti nuo jos, reikia siekti gamtiskų budų gydymosi, kurie tą ligą išgydo ant visados. Norėdamas tapti sveiku, prisiųsk $2 vien ant uždengimo kaštų apgarsinimo ir lietuviškai drukuoto pamokinimo kurį jums prisiųsiu, kokiu budu pats save be daktaro ir gyduolių visai išsigydysi savo namuose. Adresuok:

A. LIETUVIS,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Kas prisius 10c.

Aplaikys sienini Kalendoriu ant 1903 m. su paveikslu D.L.K. Vytauto ir Gedemino.
W.J.Petkon
Box 399, Brockton, Mass

O kas czia?

Atidaromi adroželiai arba altoreliai, pastatomi ant stalo ar komodos. Labai gražus parsiusti in kraju ant prezento. Vienas už 20c., 6 už $1.00. Pinigus žemiau doliario galite markemis prisiusti.
K. Misiunas,
Box 551, Pittsburg, Pa.

Atsiszaukimas.

Kas reikalaujat Drukuojamu maszinu pas mane galite gauti nuo $5 iki $35. Lietuviszka Biblija Naujas ir Senas Testamentas arba Szv. Rasztas $5. Kas pirks nemažiaus vertes $5 gaus dovanu auksini žieda vertes $3, arba aukso plunksna vertes $1.50. Del gavimo atsakymo indekite už 2c. marke ir adresuokite:
G. Baronas,
1210 Bingham St., Pittsburg, Pa.

D-ras A. M. Bacevicze,

Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa, po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir ... ko tvirtoje paslaptyje. Užtai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susikalbėti ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo ligą, o tada gaus pagelba.

Silpni ir serganti vyrai pastoja tvirtais kaip Samsonai vartojanti mus „Electriszka Gerculesa." Yra tai geriause ir pigiause gydykla, su kuria galima gydytis nepertraukiant darbo, diena ir nakti. Jeigu sergi ant nervu, Reumatizmo, ar kitokiu ligu raszyk ant žemiau padeto adreso, o gausi pilna paaiszkinima. Peoples Sup. Co. 146 Canalport Av. Chicago, Ill.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszkų knygų, abroželių, gražių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

Girdedamas diena nuo dienos jog yra daug lietuviu, kurie jieszkodami tikros daktariszkos pagelbos, tankiai papuola in rankas tokiu daktaru, kurie visai neiszmano apie gydyma vyriszku ligu, ir tokiu budu neapturi jokios naudos. Asz budamas specijalistu vyriszku ligu, pasiryžiau pranesztl lietuviams, kur galima rastie tikrai teisinga ir atsakanczia daktariszka pagelba.

Asz gydydamas ir tyrinedamas vyriszkas ligas suvirsz per 20 metu, netik kad ingijau atsakanczia praktika, bet pasiseke man iszrasti gyduoles, su kuriom tukstanczius vyru iszgydžiau, sugražinau jiems sveikata, tvirtuma ir linksmuma.

Mano ofisas yra inrengtas suvirsz 20 metu, turiu naujausio iszradimo instrumentus darymui egzaminu, elektriszkas gydymui maszinas, ir X-ray maszina, su kuria galiu permatyti visa žmogaus kuna ir surasti užsisenejusias ir pasislepusias ligas. Asz gydau elektrika ir gyduolem. Mano gydymas yra naujausias, geriausias, teisingiausias ir tikriausias. Kožnam duodu tiesdariszka užtikrinima, o jeigu neiszgydau, sugražinu pinigus. Mana prekes yra kožnam prieinamos ir kožnas gali but sveiku ir tvirtu vyru. Jokis daktaras nesusilygins su manim gydyme vyriszku ligu; nes asz savo gyduoles ir buda gydymo laikau paslaptyje.

Asz iszgydau visiszkai kraujo užnuodyjima, usisenejusias paslaptingas ligas ir ligas paeinanczias nuo žagimosi save per iszdykuma. Jeigu turi svaigima ir skaudejima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros, kryžiaus, sunkuma ant krutines, nepaprasta szirdies plakima, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszcziojima kraujo, pamelinavusius poakius, puczkuczius (spuogus) ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant jeib kokios dalies kuno, puvima gerkles, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma ant koju, indubusias akis, jeigu trotyji sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegotie ar valgyti, jeigu esi nuolatai nuvarges ir pailstantis, baugus, gedingas, nusimines, greitai užpykstantis, jeigu lytiszkos dalis yra silpnos teip jog negali atlikti vyro priderysczių, jeigu esi užkrestas kokia liga, tai ateik pas mane in mano ofisa, o asz duosiu teisinga ir tikra roda dykai. Su guodone,

DR. B. M. ROSS,
175 So. Clark St., kerte Monroe, Chicago, Ill. Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, seredos, petnyczios ir subatos vakarais nuo 7 iki 8:30, nedelioms nuo 10 iki 1.

LIETUVIAI PAS SAVA!

Jonas: kur begi Baltriau, palauk! Baltrus: nėra laiko, begu in pacztą pasiųsti pinįgus dėl Damijonaitis Co. kad prisiųstų laikrodėlį ir armoniką. Jonas: palauk tai ir asz eisiu draugė, sykiu tegul prisiųs ir man Žiedą. Tai kaip merguželės pamatys, tai ir asz ju nė atsiginti nebegalėsiu.

Pas mus galite gauti didžiausiame pasiskyrime visokiu Auksiniu ir Sidabriniu daiktų: iszsiunciame į visus Amerikos miestus ir miestelius: armonikus, skripkas, kanklias, drukuojamas maszinukias ir tt.

Kiekvienam prisiųsime **dykai** mus nauja kataliogą su **164** puslapiais, kas prisiųs savo adresą ir 5 centinia markę dėl paczto kasztų.

DAMIJONAITIS & CO., 3111 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Kiekvienas pirkėjas gauna gražia dovana.

Linksma bus tavo namuose,

Jeigu nusipirksi viena iš musu Home Music Box. Yra tai dyvinas ir pigiausias muzikališkas instumentas, duodantis daugiau linksmybės, neng šimto dol. verti vargonai. Kiekvienas gali ant jo grajyti, mokslo nereikia, ir mažas vaikas mokės ant jo grajyti. Pirkes jį nusidyvysi išgirdes jo balsą. Jis grajyja su virš 100 visokiu meliodiju, ka pamatysi iš drauge gauto dainu surašo. Jis gali buti vartojamas bažnyčioje, iškalose, giesmininku draugystėse ir visur prie dainu ir šokių. Nuo vieno baliaus galima surinkti visus jo kaštus parsamdžius jį vieton baliaus muzikos. Jis grajija visus senus Himnus, maršus, valcius, polkas, kadrilius, operu meliodijas ir vėliausias dainas. Gali grajyti nuolatai ta pačia meliodiją arba kas kart nauja. Gražioje skrynutėje kaštuoja tik **$6.00.** Prisiusk $2.00, o reštą užmokėsi kada jį atvež. Agentai ant ju daro didelius pinigus. Prisiusk 2c, o gausi kataloga. Adresuok:

STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York. Dept. 9.

FOTOGRAFIJOS.

Mano fotografiszka galerija intaisyta su naujausiais iszradimo aparatais, kasztuojancziais $700. Visokias fotografijas kaip pavieniu ypatu teip ir grupu padarau kuo tikriausiai ir gražiausiai ir visa savo darba gvarantuoju, o jeigu kam nors mano darbas nesidabotu, tai pinigus sugražinsiu. Ant nuėmimo veseliu fotografiju turiu gražiausias dekoracijas ir prie tokiu fotografiju duodu puikias dovanas jauniemjiem ir kitiem. Ateikite persitikrinti, o daugiau kitur neeisite.

J. P. Rashinskas, lietuviszkas fotografas,
3213 So. Morgan St., Chicago Ill. 1 blokas nuo lietuviszkos baznyczios.

Mano aptiekoje randasi GERIAUSI LIETUVISZKI DAKTARAI.
Gydo visokias slaptingas ir užsisenejusias ligas

D-RAS KAZIMIERAS BUTKEVICZIA

specialistas moteru ir vaiku ligu. Priima ligonius kasdien nuo 2 iki 6 val. po pietu. Pas mane gausite: Tikras Palangos Trejos devyneres. Auszros Bromo Balsama, gydanti kosoli, sintes ir plaucziu gedima. Ateikite ar raszykite lietuviszkai ant adreso: APTIEKA MAGISTRO FORMACIJOS.

D. GIACZO,
4556 S. Ashland Ave. terp 45 ir 46-tos ul. Chicago, Ill.

ISZGYDYMAS TIK $10.00.

Tokia tai prekė ir toksai pasiulinimas D-ro Basett Medical Instituto, 126 So. Clark St., Chicago, Ill. ligoniams nustojusiems vilties išsigydymo. Ko aš padaryti negaliu— to nė nepriżadu. Jei tavo liga ant mano pirmo tyrinėjimo pasirodys neišgydoma, stačiai tau pasakysiu, kad neišgydoma ir už tai nieko nerokuosiu. Visi tie, kurių gyvastis tapo išstatyta ant paojaus per patentuotus vaistus, pigius ar slaptus gydymus, per gydymus humbugieriškų daktarų, neturinčių supratimo apie tokias ligas, tegul pamėgina mano gydymo budą.

Pabandyk mano gydymo budą ir mano kaštų. Viena prekė— visiems.

Mano geriausia rekomendacija: Nemokėk nė vieno dolierio jeigu NEIŠGYDYTAS.

VARICOCELE.— Prie mano gydymo greitai išnyksta, skaudėjimas apleidžia žmogu umai, o vieton jų gryžta sveikata ir tvirtybė.

STRICTURA— Prie mano gydymo visoki stapdymai urinos bėgio, ir visoki uždegimai tuojaus tampa prašalinti; puslė ir inkstai tampa išvalyti, sustiprinti ir su tuom gryžta sveikata ir stiprybė.

UŽNUODYJIMAS KRAUJO— Tai mano speciališkas gydymas, ant kurio praktikos pašvenčiau visą savo gyvenimą. Budas mano gydymo užnuodinto kraujo nereikalauja jokių aptiekoriškų nė kitokių gyduolių.

Aš išgydysiu ant visada: Hemoroidą, Fistula, Vidurių užkietėjimą, Silpnumą, Nerviškumą, Katarą, Inkstų ir nusišlapinimo skaudėjimus ir visas vyriškas ligas.

Mano naminis gydymas yra tikras ir aštrioj slaptybėj užlaikomas. Jeigu gyveni toli nuo mano miesto ir negali pas manę ateiti, tai rašyk. Už ištyrimą ligos ar rodos davimą nieko nerokuosiu.

Dr. Bassett Medical Institute, 126 So. Clark St., CHICAGO, ILL.

Offiso valandos: Nuo 8:30 ryto iki 8 vakaro. Nedėlioms nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽŽELTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:
J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Naujas Apgarsinimas

TAUTIECZEI LIETUVEI PAS SAVA.

Asz padidinau savo krautuvę, kurioje galite gaut visko, kaipo tai: dziegoreliu kokiu tik ant svieto randasi, Lenciugeliu auksiniu ir paauksuotu ir sidabriniu, auksiniu žiedu, szpilku, kompasu, kolcziku, visokiu instrumentu, armoniku ir cilinderei del grajinamu maszinukiu. Maszinukes del raszimo gromatu. Monu kniga ir visokis prietaisas darimui sztuku. Istoriszkos knigos kokios tik randasi lietuviszkoj kalboj. Puikiu maldaknigiu: dideliu ir mažu ir visokiu abroželiu. Puikiu popieru gromatoms su pavincziavonems ir kvietkoms. Reikalaujanti kokiu nors daigtu prisiuskite už 5c. marke ir gausite kataliogą, kuriame rasite apraszima visu daigtu ir ju prekes. Pas mane tavorai geresni kaip visur, Adresuokite teip:

JOS. MATUTIS,
112 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PONE ONA MILLER,

(Po vyrui Jankauskiene)

Pirma Lietuviszka Akuszerka

CHICAGOJE.

Baigusi moksla Europoje ir Amerikoje, turinti daug metu praktikos, atlieka sunkiausius palagus pasekmingiausiai ir be daktaru pagelbos. Godotinos moteris budamos sunkiose prieszpalaginese dienose kreipkites isz anks to kad reikale turetume pagelba po rankai.

MRS. ONA MILLER,
184 W. 18-th St., Chicago, Ill.
arti Apveizdos Dievo bažnyczios.

Kas isz amerikieczių nori gauti

"Darbininku Balsa"

ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus, tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos:

Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
us 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl Street, New York.

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

Temyk kas bus pasakyta apie tuos du veidu ateinancziam numeryj.

PLAUKAI jeigu slenka, raszyk pas mus, mes gvarantuojame jog musu naujai iszrastos gyduoles, panaikins pleiskanas (bluzganas), sulaikys slinkima, sutvirtins ju szaknis ir vieton iszpuolusiu ataugins naujus, dailius, tankius, minksztus ir gluodnius plaukus. Apsaugos nuo praplikimo ir pražilimo. Atsiusk $1.00 o gausi bonka musu garsingos gyduoles ant iszmeginimo.
ANIMATOR, 3305 Auburn Av, Chicago, Ill.

Jeigu turi skaudėjima ir svaigima galvos, skaudėjima po krutine, sanariu, nugaros ir kryžiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, neparasta szirdies plakima, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszcziojima kraujo, pamelinavusius paakius, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, jeigu iszeina sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuvarges rytmetyj, esi baugus, gedingas, nusimines, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpnėje, tai musu Elektros Juosta praszalys visas minetas symptomas, priduos magnetizma ir gyvybe visam kunui, meile, tvirtuma ir linksmuma, sutvirtina nusilpnejusias nervas; vienu žodžiu padaro žmogu kaip naujai gimusi. Szita Elektros Juosta nesziojasi ant gryno kuno ir turi stebuklinga gydanczia galybe virsz minetu kentejimu. Elektrika dabar vartoja garsiausi daktarai, nes ka elektrika padaro tai to gyduoles neinstengia. Del geresnio paaiszkinimo ir rodos raszyk, indedamas marke, ant szio adreso:

John's Supply House,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill

D-ras A. L. Graiczunas,

167 W. 18-th St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas be skirtumo: vyru, moterų ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso,

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suma puikias Fotografijas; už tuziną tiktu
$2.00

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, veži, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas iszgydau per **keleta dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriszkumo, lyczių nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano priderystė.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicinisko Instituto.

Nereikia moket nei dolerio kol iszgysi.

State Medical Dispensary,

66 E. Van Buren Street,

PIETVAKARINIS KAMPAS STATE UL., CHICAGO, ILL.

Didžiausia Gydinyczia Użsisenejusiu, Chroniszku, Gedingu Vyriszku Ligu.

Prakalba į jaunus vyrus.

Jeigu ką galima apgailestauti tai tą, kurs vaikščioja diena po dienai žinodams esąs kaltu papildymo bjaurių papročių, jausdamas kad jo apsėjimai pasakoja jam gėdingą istorija jo griekų.

Mes matome dygstančius bjaurumus netikusių papročių, nereikalaujame todėl nė šnekėti apie symptomas ir jų priežastis. Jus jau žinot. Mes esame jau gale kelio. Kaip toli tu esi ant to kelio, žinai, bet kada dasieksi galą, tas priguli nuo paties.

Tu esi dar pavasaryje gyvasties, todėl negali buti auka nykstančios vilties, nykstančios laimės, ir žiurite ant tamsios ateities, neturinčios vyriškos garbės, neturinčios paguodonės nė meilės nuo moterų. Jeigu paklausyai persergėjimo ir geros rodos ir tuojaus jieškosi atsakančio gydymo, tai dar tukstančiai gausių palaiminimų gali tau gryžti, ir saulės šviesa vėl giedrei tau šviesti, nors dabar esi po tamsiu debesiu slėgiamas.

Atminkit jog svietas mažai apstoja apie mažgales ir nusilpnėjusias ypatas. Laimė ir moterių paguodonė yra tik dėl tvirtų, pilnai galinčių ir magnetiškų vyrų, per kurių nervas mažiausias dasilytėjimas perbėga su energija ir gyvu jausmu. Jieškok visko ką tik gamta ir amatas padarė galimu ir naudokis iš kiekvienos linksmumo progos.

Jei reikalauji pagelbos, mes esame ant to idant gelbėti. Didelis ir ilgas tyrinėjimas išmokino mus pažinti žmonių ligas ir jas gydyti. Mes norėtume su Tamista asabiškai pasišnekėti, bet jeigu negali ateiti, tai rašyk. Tavo gromatos bus užlaikytos paslaptyje, ir apart mus daktarų niekas kitas nežinos kad rašei ir ką rašei. Rašyk be baimės, apsakyk visą teisybę apie savę, apie savo budą, o mes pasakysime ką turi daryti. Mes netik kad užslėpsime tavo paslaptybes, bet dar padėsime tau jas užmiršti.

Ligos pilnai išgydytos tuojaus iš mislies pranyksta.

Specijališkas prakalbėjimas į pus-amžinius vyrus.

Ar pats esi apkrautas nereikalingais apsunkinimais? Ar užgavo tavę kvailumai, persižagimai, išdykumai ar apsmeižimai? Ar jauti nuolatai didinantiesi negalėjimą, kuris yra klapatyjantis, neparankus, kankinantis? Ar puslė prie mažiausio susijudinimo duoda norą nusišlapinimo, bet su sunkumu? Ar turi limpančius ir balzganus paveiksle siulų nubėgimus? Ar esi daug maž užpiktinantis ar netinkantis atsitikimuose? Ar visados turi drąsą ir protą su savim? Ar juos visados gali pašauktie ant pareikalavimo? Ar esi toks tvirtas, stiprus, greitas, galintis ir atsakantis kaip vyrai tokio amžiaus turėtų buti? Jeigu ne, tai pasirodavyk su mumis; mes esame specijalistai vyriškų ligų, mes išgydome tokias ligas, kokias kiti tik mėgina praktiką daryti.

Specijališkas prakalbėjimas į apysenius vyrus.

Ar jusų nervų sistema yra atsakančiam stiprume? Ar esi liuosas nuo nerviško, urinariško ar lytiško silpnumo ar suerzinimo? Ar kiekvienam atsitikime esi lygus pareikalavime? Ar esi abejonėje, negali atlikti priderysčių su linksmumu? Ar gyvumo galybė ir veikmė nupuolė žemiau laipsnio? Ar erzinimai klapatina, negalingumas kankina, ar silpnumai atitraukia nuo linksmumo ir galingumo? Ar turi silpnus inkstus ir sujudinančią puslę? Ar turi tankų norą šlapintiesi? Ar pradėjimas ir baigimas šlapinimosi eina su dideliu sunkumu? Jeigu teip, tai ateik peršnekėtie tą viską arba rašyk. Mes galime suteikti tau didelę pagelbą. Mes turėjome daug praktikos gydyme specijališkai vyriškų ligų ir jeigu pagelba ir išgydymas yra galimu, mes sugražinsime tau sveikatą.

Mes gydome visas specijališkas vyrų ligas.

Mes gydome jas atsakančiai ir dėlto mums sekasi išgydyti. Musų praktika ir observacija yra didelė ir pamokinanti. Mes turime platų ištyrinėjimą ir originališkus išradimus, kurie suteikė mums praktišką viršų ant privatiškų ir ypatiškų vyriškų ligų.

Mes trokštame sueit ar susirašyti su vyrais visokio amžiaus, visokio užsiėmimo, kurie yra silpni, nerviški, nupuolę dvasiškai ir fiziškai, nustoję kantrybės; kurie kenčia užsisenėjusias ligas, persidirbimą, rupesčius išdykumo, persižagimo negamtiškų veikmių, nusilpninančių nubėgimų, genito-urinariškų erzinimu, negero išlavinimo ar pustyjimo reikalingų organų, turinčių silpnas lytiškas kuno dalis, netinkančias apsivedimui.

Pirma Roda Dykai. Draugiszkas pasisznekejimas ar susiraszymas nieko nekasztuos, o tas gali sau užczedyti daug nespakainumo, paojaus ir kaszto.

Ne atidek jieszkojimo pagelbos laukdamas parankesnio laiko, nes liga didinasi. Dabar gali but iszgydytu pigiau negu paskui, kada liga tvirtai kada insiskverbs in kuna.

State Medical Dispensary,

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul.

Inejimas per 66 E. Van Buren Street.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. po pietų. Nedėlioms, nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas, Wellawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jasu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom susselpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, išrastas Austrijoje prieš keletą metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Prancuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizma, neuralgiją, kryžiaus skaudėjimą, vidurių skaudėjimus, silpnumą, nerviškumą, nemigą, hysteriją, paralyžių, epilepsiją, apopleksiją, dusulį, trukumą proto, nuomirinį, užkrėtimą kraujo, nežlebčiojimą, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.

Lengvumą pajaučia po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Šį kryžių privalo nešioti dieną ir naktį ant šilkinio šniurelio užsikabinęs ant kaklo teip, kad kryžius karotų sulyg duobutės po krutine atgrąžtas mėlynąje puse į kuną.

Prieš užsikabinimą ir po užsikabinimui sykį ant dienos reik tą kryžių įmerkti į vasarošiltį actą ant poros minutų. Vaikų kryžius reikia merkti į silpnesnį actą.

Prekė šio kryžiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryžius yra geresniu vaistu už elektriška diržą, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio vaisto už ši kryžių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, pas kiekviena žmogų, sveika ar ligota.

Prisiųsk $1.00 per expresa ar pačto Money Orderi, arba registruotoje gromatoje, o mes prisiųsime Deimanto Elektrišką Kryžių DYKAI. 6 kryžius gausi už $5.00.

Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatų išsigydžiusių su pagelba šio kryžiaus. Žemiaus patalpiname viena iš tokių padėkavonių:

NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotins Pone!—Čia prisiunčiame Jumis $5.00 ant penkių elektriškų kryžių. Pirmiaus gautiejie kryžiai gydo stebuklingai. Meldžiame šiuos prisiųsti kuogreičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS, 2824 Douphine st., New Orleans, La.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
306 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

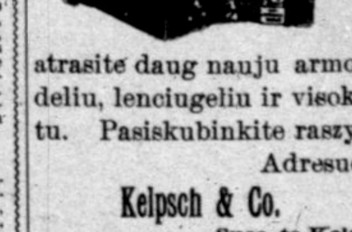

Dykai prisiusime kožnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame

atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.

Adresuokite teip:
Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Noreiko & Co.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street. Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78. Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.